



SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA

NUORI SIJOITTAJANA

Kyselytutkimus 18 – 30 -vuotiaiden suomalaisten
sijoittajaprofilista

TEKIJÄ/T: Taneli Taskinen

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Taneli Taskinen	
Työn nimi Nuori sijoittajana – kyselytutkimus 18 – 30 –vuotiaiden suomalaisten sijoittajaprofiilista	
Päiväys 8.5.2016	Sivumäärä/Liitteet 36+7
Ohjaaja(t) Arja Soramäki	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Ei toimeksiantajaa	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä sijoittaminen käytännössä tarkoittaa, minkälaisiin kohteisiin yksityishenkilö voi sijoittaa ja mitä tarkoitetaan sijoittajaprofiililla. Osana opinnäytetyötä on tehty kyselytutkimus, jonka pohjalta pyrin muodostamaan nuoren 18 – 30 –vuotiaan suomalaisen aikuisen sijoittajaprofiilin. Opinnäytetyö pohjautuu aiheesta kirjoitettuun lähdemateriaaliin, johon kuuluu alan kirjallisuutta, artikkeleita, julkaisuja, blogikirjoituksia ja paikoitellen myös katkelmia sijoittamista määrittelevistä laeista. Opinnäytetyöllä ei ole toimeksiantajaa, vaan valitsin aiheen omien mielenkiinnonkohteideni perusteella.</p> <p>Kyselyn tulosten ja aiheesta keräämäni aineiston perusteella nuoret ovat erittäin kiinnostuneita sijoittamisesta, mutta suurin osa kokee sijoitustietämyksensä olevan varsin rajallinen. Nuoret sijoittavat omaisuuttaan pääasiassa talletustileille, vaikka heidän sijoitusprofiilinsa mukaan heille sopisi paremmin erityisesti rahasto- ja osakesijoitukset. Nuoret haluaisivat sijoittaa erityisesti asuntosijoituksiin, mutta heillä ei ole siihen tarvittavaa pääomaa.</p> <p>Uskon tämän opinnäytetyön antavan lisää tietoa piensijoittajan toiminnasta, erityisesti nuoren aikuisen näkökulmasta. Sitä voi käyttää esimerkiksi nuori sijoittamista suunnitteleva aikuinen, mutta sen tuloksista voisi olla hyötyä myös rahoitusalan yrityksille, joiden tarkoituksena on markkinoida sijoitusinstrumenttejaan tietyille kohderyhmälle.</p>	
<p>Avainsanat</p> <p>Sijoittaminen, kyselytutkimus, osake, rahasto, sijoitusprofiili, sijoitusperiaate, sijoitusstrategia</p>	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Taneli Taskinen			
Title of Thesis Young adult as an investor – survey of 18 – 30 year old adults investor profile			
Date	May 8th, 2016	Pages/Appendices	36+7
Supervisor(s) Arja Soramäki			
Client Organisation /Partners No client			
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this study is to find out what investing actually means in practice: What kind of things an individual can invest in and what is meant by an investor profile. As a part of this thesis I have conducted a survey with the purpose of understanding the investor profile of 18 – 30 year old Finnish adults. The thesis is based on the written source material, including literature, articles, publications, blog posts, and in some places also quotes about laws regarding investing. This thesis has not been commissioned by a client, but instead I chose the topic based on my own interests.</p> <p>The survey results and the research I made on the subject suggests that young people are very interested in investing, but they consider their knowledge about the issue to be rather limited. Young adults mostly invest their assets on a savings account, even though their investment profile suggests that they should focus on share and fund investments instead. Most young adults would like to invest in housing, but majority of them lack the necessary capital to do so.</p> <p>I believe this study can provide useful information about small investor activity, particularly from the perspective of a young adult. It can be used by young adults looking for information about investing, but I also believe it could provide useful knowledge to enterprises in the financial sector looking to market their investment products to a certain target group.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Investing, survey, investment profile, stock market, fund, investment strategy</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	MITÄ SIJOITTAMINEN ON?	6
3	SIJOITTAMISEN KOHTEET	8
3.1	Asuntosijoittaminen.....	9
3.2	Osakesijoittaminen.....	10
3.3	Rahastosijoittaminen	12
3.3.1	Indeksirahastosijoittaminen	14
3.3.2	ETF-sijoittaminen	15
3.4	Säästö- ja sijoitustilisijoittaminen	16
4	SIJOITTAJAPROFIILI	18
4.1	Sijoittajan ikä.....	19
4.2	Sijoittajan tulot ja varallisuus	20
4.3	Sijoittajan riskinsietokyky	20
5	KYSELYTUTKIMUS 18 – 30 -VUOTIAIDEN SUOMALAISTEN SIJOITTAJAPROFIILISTA	22
5.1	Kuinka kiinnostuneita nuoret ovat sijoittamisesta?.....	23
5.2	Miksi nuoret sijoittavat?.....	27
5.3	Mihin nuoret sijoittavat?	30
5.4	Nuorten kokemukset sijoittamisesta	32
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	35
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	37
	LIITE 1: KYSELYTUTKIMUS 18 – 30 –VUOTIAIDEN SUOMALAISTEN SIJOITTAJAPROFIILISTA / KYSYMYKSET JA VASTAUKSET.....	39

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on tehty osana Savonia ammattikorkeakoulun liiketalouden opinto-ohjelmaan kuuluvia opintoja. Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä siihen, mitä sijoittaminen käytännössä tarkoittaa ja minkälaisiin asioihin sijoittajaksi ryhtyvän on hyvä kiinnittää huomiota. Osana tätä opinnäytetyötä olen tehnyt kyselytutkimuksen nuorten 18 - 30 -vuotiaiden aikuisten sijoittajaprofiilista. Opinnäytetyö on jaettu käytännössä kahteen osaan, joiden tarkoituksena on tukea toisiaan ja muodostaa ymmärrettävä kokonaisuus teoriapohjaisen tiedon ja tekemäni tutkimuksen välille. Opinnäytetyön lopussa käsittelen keräämääni aineistoa ja pyrin tekemään niistä johtopäätöksiä nuorten sijoituskäyttäytymisestä, sijoittajaprofiilista ja sijoittamisesta kokonaisuudessaan.

Opinnäytetyö alkaa teoriaosuudella, jossa käsittelen alan kirjallisuutta apuna käyttäen sijoittamista kokonaisuutena. Painopiste opinnäytetyössä on piensijoittajan toiminnassa, mutta pyrin sivuamaan myös tarpeen tullen erityisesti rahoitusalan yritysten toimintaa sijoituspalveluiden tarjoajana. Ensimmäiset kappaleet käsittelevät sijoittamisen kohteita ja tarkoituksena on luoda mahdollisimman vakaa pohja opinnäytetyön toisella puoliskolla käytävälle tutkimusosiolle. Sijoittamisen kohteista siirrytään sijoittajien käyttämiin sijoitusperiaatteisiin ja strategioihin ja pohditaan, mitä tarkoitetaan sijoittajaprofiililla ja mihin sellaisen määrittelemistä oikeastaan tarvitaan.

Opinnäytetyön toinen puolisko käsittelee Webropol-ohjelmalla tekemääni kyselytutkimusta, johon vastasi 120 Savonian eri alojen opiskelijaa. Kyselytutkimuksessa ja siihen liittyvissä kysymyksissä pyrin pureutumaan sijoittamiseen erityisesti nuoren aikuisen näkökulmasta ja muodostamaan johtopäätöksiä siitä, minkälaiset asiat sijoittamistoimintaan vaikuttavat ja minkälaisiin sijoituskohteisiin erityisesti nuoret haluavat sijoittaa.

2 MITÄ SIOITTAMINEN ON?

Taloustieto Oy:n kokoaman Taloussanasto oppaan mukaan sijoittaminen tarkoittaa ”pitkävaikutteista menoa, josta odotetaan saatavan tuloja useampana kuin yhtenä tilikautena.” (Taloussanasto 2002, 88) Tämä tarkoittaa sitä, että yksityishenkilö tai yritys pyrkii hankkimaan sellaista omaisuutta, jonka arvon se uskoo joko kasvavan tai säilyvän samana tulevaisuudessa. Suomalaisten ”pörssiraamatuksikin” kutsutun ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” -kirjan kirjoittaneen Seppo Saarion mukaan ”kansantaloustieteessä keskeinen asia on, että vain säästämällä osa tuloista voidaan vaurastua. Jos kaikki tulot käytetään kulutukseen, ollaan kehässä joka ei vie mihinkään. Tämä periaate pätee yhtä hyvin kansakunnan kuin yksilönkin tasolla.” (Saario 2014, 16) Sijoittaminen on siis ennenkaikkea varautumista tulevaisuuteen.

Sijoittaa voidaan siis oikeastaan mihin tahansa omaisuuteen, jonka arvon uskotaan nousevan tulevaisuudessa. Toisaalta esimerkiksi taantuman tai laman aikaan sijoittamisen tarkoituksena voi myös olla vain säilyttää omaisuuden arvo mahdollisimman vakaana. Kuinka siis valita sijoituskohte kaikkien erilaisten mahdollisuuksien joukosta?

Oikean sijoituskohteen valitsemisessa auttaa merkittävästi sijoittajaprofiilin tekeminen. Sijoittajaprofiililla tarkoitetaan käytännössä sijoittajan sijoitusperiaatteita, kuten sijoittajan riskinsietokykyä, sijoituksen suuruutta, tuottotavoitetta, aikaisempaa sijoituskokemusta ja sijoitukselle sopivaa ajanjaksoa. Sijoittaminen esimerkiksi kymmeneksi vuodeksi eläkettä varten eroaa monin paikoin lyhytaikaisesta sijoittamisesta lomamatkaa varten.

Oman sijoittajaprofiilin voi selvittää esimerkiksi rahoitusalan laitosten tarjoaman MiFID-direktiiviin perustuvan testin pohjalta. Rahoitusalan laitokset eivät lain mukaan saa tarjota sijoituspalvelua asiakkaille ilman kirjallisen sijoittajaprofiilin täyttämistä (2014/65/EU, 82). Näiden direktiivien tarkoituksena on tarjota asiakkaalle lisää suojaa ja parantaa sijoitustoiminnan läpinäkyvyyttä. Samalla ne kertovat asiakkaalle, minkälainen sijoittaja hän on ja minkälaisiin kohteisiin hänen kannattaisi sijoittaa. Mikäli yksityishenkilö haluaa ryhtyä sijoittamaan omatoimisesti, voi sijoittajaprofiilin selvittää myös esimerkiksi Nordnetin tarjoaman sijoituspalvelun kautta.

Kauppalehti julkaisi 18.12.2012 artikkelin, jonka mukaan suomalaiset kokevat sijoittamisen ”eliitin puuhasteluna”. Artikkelissaan Kauppalehti siteerasi TNS Gallupin tekemää tutkimusta, jonka mukaan kaksi kolmasosaa suomalaisista koki, ettei heillä ole varaa sijoittaa. Huolimatta siitä, että puolet tutkimukseen vastanneista kokivat varallisuutensa olevan vakaalla pohjalla. (Kauppalehti 2012) Tutkimustuloksia analysoineen Erik Bäckmanin mukaan ”sijoittaminen nähdään usein suurena toimenpiteenä, jossa täytyy laittaa vähintään viisinumeroinen summa monimutkaisiin riskipitoisiin instrumentteihin.” (Europaeus 2012)

Sijoittamisen kaksi keskeisintä elementtiä ovat sijoitettavan omaisuuden määrä ja sijoituksen ajallinen pituus. Nuoret aikuiset saattavat kokea, että heillä ei ole varallisuutta sijoittamiseen. Heillä

on kuitenkin vanhempia ikäpolvia enemmän aikaa kartuttaa omaisuutta pienemmällä pääomalla.
Mistä siis johtuu, että suuri osa suomalaisista suhtautuu sijoittamiseen välinpitämättömästi?

3 SIIJOITTAMISEN KOHTEET

Sijoittaminen on monipuolista toimintaa ja sijoittamisen kohteita voi olla kerralla useita. Sijoittajan näkökulmasta tällöin puhutaan sijoitusten hajauttamisesta. Hajauttamisen tarkoituksena on pienentää sijoittamiseen liittyviä riskejä. Kun omaisuus on sijoitettu useaan eri kohteeseen, ei yksittäisillä markkinoilla tapahtuvat muutokset vaikuta samalla tavalla koko sijoitettuun omaisuuteen. Riippumattoman sijoitustutkimustuottaja Morningstarin yksityistalouden kysymyksistä vastaava johtaja Christine Benz kommentoi hajauttamista Morningstarin analyysissä seuraavasti: "Hajautus kannattaa aina, kun ei ole varma, mitä markkinoilla tulee tapahtumaan. Hajauttaminen ei silti tarkoita sitä, että ei pyritäisiin hyvään tuottoon. Hajautus voi kuitenkin estää salkun totaalisen sulamisen, jos tapahtumat etenevät toisin kuin sijoittaja on kuvitellut - ja niin käy usein." (Benz 2012)

Kuinka sijoitussalkkua tulisi sitten hajauttaa? Itse sijoituskohteita on jo useita. Yleisimmin sijoittaja valitsee sijoittavansa esimerkiksi rahastoihin, osakkeisiin, kiinteistöihin, säästö- tai sijoitustileille tai vaikkapa arvometalleihin. Sijoituskohteeksi kelpaa oikeastaan mikä tahansa omaisuus, jonka arvon sijoittaja uskoo nousevan tulevaisuudessa. Tällaisia voivat olla vaikkapa taide-esineet, keräilykortit, postimerkit tai soittimet. Tämä selvitys keskittyy kuitenkin aikaisemmin mainittuihin, yleisempiin ja helposti tutkittavimpiin sijoitusmuotoihin. On kuitenkin syytä muistaa, että myös arkipäivän suuremmat ostokset, kuten vaikkapa ajoneuvo ovat myös omanlaisiaan sijoituksia.

Sijoituksen kohteen lisäksi on syytä hajauttaa sijoituksia myös ajallisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkea omaisuutta ei sijoiteta samanaikaisesti. "Ostaessaan väärään aikaan saattaa saada kallista tavaraa, jonka arvo vieläpä hupenee silmissä," Christine Benz kiteyttää analyysissään. Benzin mukaan ajallinen hajauttaminen, eli kotoisammin "säästösijoittaminen", kannattaa erityisesti silloin, kun sijoitetaan voimakkaasti heiluviin sijoituskohteisiin. Tällöin sijoittamisen ajankohdan merkitys pienenee ja sijoittaja voi sijoittaa turvallisemmin sellaisiin kohteisiin, joiden arvon uskoo kasvavan erityisesti pidemmällä aikavälillä.

Sijoitusten riskin pienentämisen lisäksi hajauttaminen kannattaa myös verosuunnitteluun liittyvistä syistä. Verosuunnittelulla tarkoitetaan pyrkimystä minimoida sijoitusten tuotoista maksettavat verot lain mukaisin keinoin. Kauppalehden toimittaja Antti Mustonen kuvaili verosuunnittelua 21.12.2014 julkaistussa artikkelissaan seuraavasti: "Verokarhu haukkaa osansa, kun sijoittaja myy osakkeita voitolla. Vastaavasti tappiolla myydyistä osakkeista koituneet luovutustappiot sijoittaja saa vähentää verotuksessa luovutusvoitoista. Luovutus- eli myyntivoittoa verotetaan pääomatulona, jonka veroprosentti on 30 prosenttia 40 000 euroon saakka ja suuremmista pääomatuloista 32 prosenttia." (Mustonen 2014) Esimerkiksi piensijoittajan on hyvä tietää, että mikäli sijoituksista saatu voitto ei ylitä vuoden aikana 1000 euroa, on saatu voitto verovapaata tuloa. Tästä syystä piensijoittajan kannattaa jakaa voitollisten osakkeiden myynti vuosittain sillä tavalla, ettei 1000 euron summa ylitä. (Verohallinto 2014, 2.4)

Seuraavaksi käymme läpi tarkemmin yleisimpiä erilaisia sijoituskohteita ja mitä sijoittajan tulee ottaa huomioon näitä sijoitusvaihtoehtoja pohtiessaan.

3.1 Asuntosijoittaminen

Suomalaiset ovat erityisen ahkeria asuntosijoittajia. Tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen (Tilastokeskus 2013) mukaan noin 69 prosenttia suomalaisista kotitalouksista oli varsinaisen asuntonsa omistajia vuonna 2013. Asuntosijoittaminen eroaa muista sijoittamisen muodoista siinä, että asuntoa ei aina muisteta ajatella sijoituksena. Monille asunnon tarkoituksena on ennenkaikkea tarjota koti ja omaa kotia pidetään ihmisarvona. Muunmuassa säästämiseen ja sijoittamiseen keskittyvää blogia pitävä Markus Ossi kirjoittaa artikkelissaan (Ossi 2016) syitä sille, miksi oma koti ei ole sijoitus. Tällaisia syitä ovat Ossin mukaan muunmuassa kodin ylläpidosta syntyvät kustannukset, kodin suuruus henkilön omaisuudesta, kuin myös kodin rahaksi muuttamisen hitaus ja kalleus. Myös lainan osuuden suuruus kodinostajan varallisuudesta mietityttää Ossia. Ossin tarkoituksena ei kuitenkaan ole väittää, ettei kodinomistaja ole asuntosijoittaja, vaan verrata yleisimpiä ajatuseroja kodin oston ja sijoituksen tekemisen välillä.

Suurin osa suomalaisista asuntosijoittajista ostaa siis asunnon ensisijaisesti kodiksi itselleen ja perheelleen. Samalla koti on kuitenkin myös sijoitus tulevaisuutta ajatellen. Kodin hankkiminen omistusasunnon ostamalla voikin olla yhtäaikaan sekä hyvä sijoitus kuin myös elintason parantaja. Usein omistusasunto tulee pitkässä juoksussa myös vuokra-asuntoa halvemmaksi, samalla kun se tarjoaa omistajalleen enemmän oikeuksia päättää omasta asumisestaan. Näistä syistä asuntosijoittaminen kiinnostaa laajasti suomalaisia.

Asuntosijoittaminen kuitenkin eroaa muista sijoittamisen muodoista siinä, että sen aloittaminen vaatii selkeästi enemmän pääomaa. Siinä missä sijoittaja voi aloittaa säästämisen esimerkiksi rahastoihin vain 20 eurolla kuussa, asunnon ostaminen vaatii sijoittajalta kymmeniä tai jopa satoja tuhansia euroja. Tämän seurauksena valtaosa asunnoista ostetaankin pääasiassa lainatulla rahalla. YLE uutisoi vuonna 2014 (Sullström 2014), että vuoden 2013 joulukuussa Suomessa oli asuntolainoja yhteensä 88,3 miljardin euron edestä. Rahoitusalan yrityksille asuntolainan tarjoaminen onkin yksi keskeisimpiä liiketoiminnan muotoja.

Sijoittajan näkökulmasta asunto on mielenkiintoinen kohde. Lainan hankkiminen asuntoon on yleensä muita sijoituksia helpompaa, koska yleensä itse asunto kelpaa asuntolainan vakuutena ainakin tiettyyn pisteeseen saakka. Lainan korot puolestaan saa vähentää verotuksessa, joten sijoituksen alkuvaiheessa voi välttyä jopa kokonaan sijoituksen arvon noususta aiheutuvien verojen maksulta. Erityisesti kasvukeskuksesta ostettu asunto myös todennäköisesti nostaa arvoaan tulevaisuudessa. Kodiksi asunnon ostava voi puolestaan vaikuttaa merkittävästi asunnon arvoon omilla toimillaan, pitämällä asunnosta hyvää huolta ja tekemällä tarpeellisia kunnostuksia remontoimalla. Myös vuokralle menevää asuntoa kannattaa remontoida säännöllisin väliajoin. (Asuntosijoitusopas 2013)

Asuntosijoittaminen pitää sisällään myös kaikkien sijoitusten tavoin riskejä. Asunnon arvo voi esimerkiksi kääntyä laskuun joko vallitsevan taloustilanteen tai paikkakunnalla tapahtuvien muutosten takia. Esimerkiksi pienemmillä paikkakunnilla suuren yrityksen toiminnan lopettaminen voi vaikuttaa merkittävästi alueen asuntojen arvoon. Lainarahalla ostettuun sijoitukseen liittyy aina riski korkotason noususta, joka voi pidentää laina-aikaa tai kasvattaa sijoittajan kuukausittaisia menoja. Sijoitusasunto myös vaatii säännöllistä hallinnointia ja voi olla sijoittajalle selvästi työläämpi sijoitusmuoto, kuin vaikkapa rahasto- tai sijoitustilisijoitus. Varsinkin, jos sijoitusasunto ostetaan vuokrattavaksi, myös vuokralaisen valinta ja toimintatavat vaikuttavat sijoituksen onnistumiseen. (Asuntosijoitusopas 2013)

Asunto sijoituksena toimii monin tavoin samojen periaatteiden mukaisesti kuin muutkin sijoitusmuodot. Asunto itse on hyödyke, jonka arvo joko nousee tai laskee vallitsevan taloustilanteen mukaisesti. Asunnosta saatavat vuokratulot puolestaan vastaavat osakkeista saatavia vuosittaisia osinkotuloja. Vuokratulojen eduksi voidaan katsoa se, että ne usein maksetaan kuukausittain, kun osakkeista saatavat osingot maksetaan yleensä vain kerran tai muutaman kerran vuodessa. Mikäli asunto ostetaan kodiksi perheelle, voidaan asunnon käyttämisestä saatavat hyödyt laskea tuloksi asunnon omistajalle. Tässä tapauksessa asunnon omistaja ikäänkuin maksaa vuokraa itselleen.

Asuntosijoittamisen eduksi voidaan laskea myös se, että asuntosijoittamisen aloittaminen on pyritty tekemään mahdollisimman helpoksi rahoitusalan yritysten toimesta. Erityisesti ensiasunnon ostajalle valtion toimesta räätälöidyt ASP- eli asuntopalkkiosäästötilit ovat helpottaneet nuorten aikuisten pääsyä asunnon omistajiksi. ASP-tilin tarkoituksena on se, että henkilö säästää tilille muutaman kerran vuodessa tietyn summan rahaa asuntoa varten. Kun asunnon kokonaishinnasta on säästetty 10 prosenttia, pankki lainaa tilin omistajalle loput asunnon ostamista varten. ASP-laina eroaa tavallisesta asuntolainasta hieman tarkemmin ehdoin, mutta myös paremmin etuuksin. Esimerkiksi ASP-lainan suuruus on rajoitettu paikkakuntakohtaisesti, mutta asunnon ostaja voi puolestaan saada korkotason noustessa korkotukea valtiolta. Myös ASP-lainan korko ja lisäkorko ovat verovapaita. Tätä selvitystä varten olen käyttänyt esimerkkinä OP:n tarjoamia ASP-tilin ehtoja, mutta vastaavia ASP-lainoja voi myös hakea muista rahoitusalan yrityksistä. (OP 2016)

3.2 Osakesijoittaminen

Usein kun puhutaan sijoittamisesta toimintana, ajatellaan juuri osakesijoittamista. Osakesijoittajan kohdalla mieleen tulee puolestaan pilvenpiirtäjässä toimistoaan pitävä pukumies. Vaikka osakesijoittaminen onkin erityisesti liikemiesten suosiossa, voi kuka tahansa ryhtyä osakesijoittajaksi.

Yksinkertaisesti määriteltynä osake on osuus osakeyhtiön pääomasta. Osakeyhtiö on puolestaan yhtiö, jossa omistajat eli osakkaat ovat sijoittaneet varojaan yhtiöön osakepääomana. (Taloussanasto 2002, 208-211) Vastineeksi tästä sijoituksesta osakkaat saavat sijoitustaan vastaavan määrän osakkeita, eli he siis omistavat osan yrityksestä. Osakkeiden arvo puolestaan nousee tai laskee sen mukaan, kuinka yritys menestyy toiminnassaan. Osakesijoittajat käyvät

kauppaa osakkeilla, pyrkien ostamaan osakkeita yrityksistä joiden menestykseen he uskovat. Toisinaan osakesijoittajat myös ostavat osakkeita yrityksistä, jotka eivät ole viimeaikoina onnistuneet toiminnassaan erityisen hyvin. Tällöin osakesijoittaja ottaa riskin, koska uskoo yrityksen toiminnan parantuvan jatkossa, mikä puolestaan johtaisi osakkeen arvon kasvamiseen.

Osakkeen arvon muuttumisen lisäksi tärkeä osa osakesijoittamista ovat yritysten vuosittain maksamat osingot. Osinkoja maksetaan yrityksen tekemästä tuloksesta tietty summa jokaista osaketta kohti. Eli mitä suuremman määrän yhtiön osakkeita omistaa, sitä suurempi on osinkojen summa. Yhtiöt eivät kuitenkaan välttämättä maksa jokaisena vuonna osinkoa, mikäli yrityksen liiketoiminta ei ole ollut tarpeeksi tuottoisaa, tai mikäli yritys haluaa säästää varojaan esimerkiksi tulevan vuoden investointeja varten. Osingoista päätetään yhtiökokouksessa, jossa yhtiötä edustavat juuri osakkaat. Osakeyhtiöissä suuremmat päätökset, kuten osingonjako, suoritetaan enemmistöperiaatteen mukaisesti äänestämällä. Osakkaan käytössä olevien äänten määrä riippuu puolestaan tämän osakemäärästä. (Minilex 2016)

Osakkeiden oston ja myynnin helpottamiseksi moni suurempi osakeyhtiö haluaa listautua pörssiin. Pörssillä tarkoitetaan pysyvää puolueetonta kaupankäyntipaikkaa, jossa käydään kauppaa arvopapereilla, hyödykkeillä ja valuutoilla. Pörssikauppaa säätelevät kaupankäyntiin liittyvät eettiset toimintaohjeet, pörssieettiset säännöt. (Taloussanasto 2002, 246) Suomalaisten yritysten kohdalla listautuminen tapahtuu Helsingin pörssiin, eli Nasdaq OMX Helsinkiin.

Kuinka osakkeista sitten käydään kauppaa? Yksityinen sijoittaja voi käydä osakekauppaa käyttämällä rahoitusalan yritysten tarjoamia sijoituspalveluita. Yleisimmin osakesijoittaminen tapahtuu esimerkiksi pankissa, johon pankin asiakas voi avata arvo-osuustilin. Tilin avaamisen jälkeen sijoitusneuvonnasta vastaava virkailija voi tehdä asiakkaan haluamat osakesijoitukset. Pankki puolestaan ottaa tietyn osuuden sijoituksen arvosta vastineena sijoitusneuvonnasta ja sijoitusten tekemisestä. Pankit eivät voi kuitenkaan tehdä ostopäätöksiä asiakkaan puolesta, vaan osakkeiden ostaminen tai myyminen vaatii aina osakkeenomistajan, eli tässä tapauksessa asiakkaan päätöstä. (Pörssisäätiö 2001)

Mikäli sijoittaja haluaa käydä osakekauppaa itsenäisemmin, se onnistuu suomalaiselle esimerkiksi Nordnetin tarjoaman sijoituspalvelun kautta. Nordnet on pohjoismainen nettipankki, joka tarjoaa sijoittajalle kanavan tehdä sijoituksia suoraan omalta tietokoneeltaan käsin. Nordnet eroaa kivijalkapankeista siinä, että se pyrkii lähinnä tarjoamaan sijoittajalle kaikki tarvittavat työkalut sijoitusten tekemiseen. Arvo-osuustilin avaaminen Nordnetissa ei siis sisällä sijoitusneuvontaa, vaan asiakas on itse vastuussa tekemistään sijoituksista. Nordnetissa sijoitussalkun avaaminen ja osakkeiden säilytys on täysin maksutonta, ja asiakas maksaa vain tekemistään sijoituskaupoista. (Nordnet 2016) Myös näistä kaupoista maksettava välityspalkkio on usein kivijalkapankkien vastaavaa pienempi.

Kuinka osakesijoituksen kohde sitten tulisi valita? Osakesijoittamiseen liittyviä strategioita on lähes yhtä monta kuin osakesijoittajiakin. ”Miten sijoitan pörssiosakkeisiin” kirjan kirjoittanut Seppo Saario

kertoo kirjassaan, että liiketoiminnan kannattavuus on avainasia sijoittamisessa. Saarion mukaan pörssikurssien kehitys osoittaa, että sijoittajien ensisijaisena tavoitteena on löytää kohteita, joissa sijoitetun pääoman tuotto on korkea. Yrityksen on siis oltava kannattava, voittoa tuottava yritys, joka maksaa säännöllisesti osinkoa. Saarion mukaan erityisesti yrittäminen ja innovatiivisuus ovat keskeisessä asemassa. (Saario 2014, 43)

Samassa kirjassaan Saario painottaa sijoitusperiaatteiden merkitystä osana sijoittamista. Saarion mukaan tärkeintä on laatia sijoitusperiaatteet jo ennen sijoittamisen aloittamista ja toimia johdonmukaisesti niiden mukaan. Tällaisiksi periaatteiksi Saario luettelee muunmuassa sijoittajan oman riskitason, sijoituslajin tyypin sekä sijoittamisen ajankohdan. Saarion mukaan sijoitusstrategia tulee painottaa oman iän ja luonteen mukaisesti. Erityisesti osakkeet ovat sijoitusmuoto, jossa sijoituksen arvo voi vaihdella hyvinkin lyhyellä aikavälillä. Osakkeisiin sijoittavan tuleekin siksi olla valmistautunut kurssien nopeisiin nousuihin tai romahduksiin, eikä sen saa antaa järkyttää sijoittajan mielenrauhaa. (Saario 2014, 62-63) Tämän opinnäytetyön tutkimusosiossa perehdytään syvällisemmin juuri Saarion mainitsemiin sijoitusperiaatteisiin, mutta niistä käytetään yleisimmin nimitystä henkilön tai ryhmän sijoittajaprofiilista.

3.3 Rahastosijoittaminen

Monesti sijoittajan on vaikea arvioida, mihin osakkeisiin rahat kannattaisi kaikista tuottavimmin sijoittaa. Yksittäisen osakkeen kohdalla riski mahdollisesta pörssikurssien notkahduksesta kasvaa suureksi ja sijoittaja saattaa menettää suuren osan sijoitetusta varallisuudestaan yksittäisen yrityksen huonompien päätösten takia. Tästä syystä sijoittajat haluavat usein hajauttaa varallisuuttaan, eli sijoittaa rahansa useampaan eri osakkeeseen tai kokonaan muuhun sijoituskohteeseen. Varsinkin jos sijoittaja sijoittaa usean eri toimialan yritykseen, yksittäisen toimialan ongelmat eivät vaikuta vielä kaikkeen sijoitettuun varallisuuteen. Osa sijoittajista voi puolestaan kokea, että esimerkiksi Suomen tämänhetkinen taloustilanne ei ole sijoittajalle otollinen. Tällöin sijoittaja voi sijoittaa omaisuuttaan usean eri maan yritykseen, jolloin puolestaan maantieteellisten ongelmien riski pienenee. Kun puhutaan sijoittamisesta, vanha sananlasku pitää usein paikkansa; ei kannata sijoittaa kaikkia munia yhteen koriin.

Erityisesti piensijoittajien kohdalla sijoitusten kunnollinen hajauttaminen voi kuitenkin olla hankalaa. Jokaisesta osakekaupasta täytyy maksaa välityspalkkio, joten osakkeita ei kannata ostaa kovin pieniä määriä kerralla. Ostamalla suuren määrän osakkeita kerralla, sijoittaja voi pienentää sijoituksistaan kertyviä kustannuksia. Tästä syystä moni sijoittaja haluaakin sijoittaa osakkeiden sijasta tai osan omaisuudestaan rahastoon.

”Rahaa rahastoilla” kirjan kirjoittanut Matias Möttölä kuvailee rahastoja sijoittajien yhteisinä säästöpossuina. Möttölen mukaan sijoitusrahaston juju on siinä, että se kokoaa yhteen monen ihmisen rahat. Säästäjien rahoista puolestaan syntyy yhdessä niin suuri potti, että sillä voi palkata ammattimaisen varainhoitajan, joka ottaa joka päivä rahaston tilille tulleet varat ja laittaa ne tuottamaan osakkeisiin ja muihin arvopapereihin. (Möttölä 2008, 19-20) Samalla rahastot voivat

ostaa kerralla sen verran suuren määrän osakkeita tai arvopapereita, että ostoksista syntyvät kustannukset pysyvät mahdollisimman pieninä. Rahastoon sijoittanut sijoittaja puolestaan maksaa rahaston hallinnoinnista palkkioita rahastoa hallinnoivalle ja markkinoivalle rahastoyhtiölle.

Rahastot sopivat erityisesti sellaisille sijoittajille, joilla on ylimääräistä pääomaa, mutta ei aikaa tai tarvittua tietämystä hallinnoida niiden sijoittamista omatoimisesti. Rahastojen eduksi voidaan myös laskea se, että niihin pääsee mukaan usein jopa esimerkiksi 20 tai 50 euron kertasijoituksella. Rahastosijoittajaksi voi siis ryhtyä kuka tahansa ja monet sijoitusrahastot tarjoavatkin toiminnan helpottamiseksi mahdollisuutta ryhtyä automaattiseksi kuukausisäästäjäksi. Tällöin sijoittajan tililtä siirretään esimerkiksi kerran kuukaudessa sovittu summa rahaa rahaston tilille. Sijoittaja puolestaan voi seurata rahastoon sijoittamansa omaisuuden kehittymistä lähestulkoon reaaliajassa ja halutessaan myydä rahasto-osuutensa vain muutaman päivän odotusajalla. Rahasto on siis sijoittajan näkökulmasta varsin yksinkertainen ja nopea sijoituskohde.

Kaikki rahastot eivät kuitenkaan ole samanlaisia. Rahastosijoittajalla on valittavanaan tuhansien rahastojen valikoima, jotka sijoittavat ympäri maailmaa moniin erilaisiin sijoituskohteisiin. Oikean tai oikeiden rahastojen valinta voikin tuntua aluksi hankalalta tehtävältä.

Matias Möttölä jakaa kirjassaan rahastot kolmeen pääkategoriaan: korkorahastot, osakerahastot ja yhdistelmärahastot. (Möttölä 2008, 33-57) Näiden pääkategorioiden alle puolestaan tulee kymmenittäin erilaisia rahastomalleja, jotka sijoittavat esimerkiksi erilaisiin korkotuotteisiin, vain tietyn tyyppisiin osakkeisiin tai johonkin näiden väliltä. Sijoittajan onkin hyvä tietää omat sijoitusperiaatteen, eli oma sijoittajaprofiilinsa ennen rahastojen valitsemista. Kuinka pitkällä aikavälillä sijoittaja haluaa sijoittaa? Minkälainen on sijoituksen odotettu tuotto? Kuinka suuri riski tuntuu tuottojen tavoittelussa sopivalta?

Korkorahastot ovat pääasiassa matalan riskin rahastoja. Näistä saatu tuotto-odotus on siis usein pienempi kuin esimerkiksi osake- tai yhdistelmärahastoilla. Toisaalta sijoittaja voi yleensä hengittää korkorahastojen kanssa vapaammin, sillä niiden kurssit muuttuvat yleensä hitaasti. Matias Möttölä mukaan korkorahastot ovat ”rahastomaailmaan puurtajia”, joilta voi odottaa aina siedettävää suoritusta. Möttölä mukaan korkorahastoihin kannattaa sijoittaa erityisesti silloin, kun sijoittaja sijoittaa vain muutaman kuukauden tai vuoden aikavälillä. (Möttölä 2008, 34)

Korkorahastot tienaaavat nimensä mukaisesti voittonsa koroilla. Korkorahastot sijoittavat kiinteää korkoa maksaviin arvopapereihin, kuten esimerkiksi valtion tai kunnan velkakirjoihin, kiinnityksiin ja yritystodistuksiin. Ne siis käytännössä lainaavat rahaston osakkaiden varoja esimerkiksi valtiolle tai kunnalle, joka puolestaan maksaa lainatusta rahasta korkoa. Mitä vakavaraisempi velallinen on, sitä pienempi on riski, ettei tämä pysty maksamaan velkaansa takaisin. Mikäli korkorahasto sijoittaa puolestaan esimerkiksi kehittyvien maiden arvopapereihin, sekä sijoituksen riski että mahdollinen tuotto-odotus kasvavat. (Möttölä 2008, 34-40)

Osakerahastot puolestaan sijoittavat varallisuutensa pääasiassa osakkeisiin. Osakerahaston toiminta ei välttämättä eroa suuresti yksittäisen osakesijoittajan toiminnasta, muuten kuin ostojen suuremmalla määrällä tai selkeämmin määritellyllä päämäärällä. Osakerahastoilla on selkeästi määritellyt periaatteet siitä, minkälaisia osakkeita ne ostavat, kuinka pitkällä aikavälillä rahasto pyrkii sijoittamaan ja minkälaiset ovat rahaston tuotto-odotukset. Osakerahasto käytännössä siis tarjoaa sijoittajalle väylän sijoittaa osakkeisiin pienemmällä pääomalla. Samalla sijoittaja saa osakkeilleen hyvän hajautuksen ja ammattilaisen hoitamaan rahaston sijoituksia. Osakerahastoissa pätevät samat riskit kuin yksittäisen osakesijoittajan kohdalla. Pörssien kurssimuutoksia on vaikea etukäteen ennustaa ja osakesijoittamiseen liittyy aina esimerkiksi korkorahastoja suurempi riski. Toisaalta osakesijoittaminen on parhaimmillaan myös yksi kaikista tuottavimpia sijoitusmuotoja. (Möttölä 2008, 45-47)

Yhdistelmärahastot nimensä mukaisesti yhdistelevät erilaisia sijoitusmuotoja. Yleisimmin yhdistelmärahastot yhdistelevät juuri korkopapereita ja osakkeita. Yhdistelmärahaston tavoitteena on tarjota sijoittajille osakkeista saatavat mahdollisesti korkeat tuotot, mutta tasapainottaa niiden riskiä ja pyrkiä vakauttamaan rahastoa korkopapereiden avulla.

Edellämainittujen rahastotyyppien lisäksi monet rahastoyhtiöt tarjoavat esimerkiksi toimialarahastoja, jotka keskittyvät tietyn toimialan yrityksiin, maakohtaisia rahastoja, jotka ostavat vain tietyn maan rahastoja ja esimerkiksi pörssien aaltoja vältteleviä hedge-rahastoja. Näitä ei kuitenkaan tässä tutkimuksessa käsitellä sen tarkemmin. Seuraavissa kappaleissa käydään lyhyesti läpi indeksi- ja ETF-rahastoja niiden poikkeavan rahastotyyppinsä vuoksi ja siksi, että uskon niiden kasvattavan suosiotaan erityisesti nuorten sijoittajien keskuudessa tulevaisuudessa.

3.3.1 Indeksirahastosijoittaminen

Oman määritelmänsä mukaan tavallisen ihmisen taloustietoon keskittyvä Taloussuomi julkaisi 23.9.2015 artikkelin jopa täysin kuluttomasta sijoitusrahastosta, eli indeksirahastosta. Artikkelissa käsitellään indeksirahastoja, jotka ovat usein niinsanottuja passiivisia rahastoja. Artikkelin mukaan passiivisella rahastolla tarkoitetaan rahastoa, jolla ei ole lainkaan aktiivista salkunhoitajaa. Indeksirahaston toiminta perustuukin matemaattisiin kaavoihin, joilla se seuraa jotakin tiettyä osakeindeksiä. Artikkelissa esitellään esimerkiksi Nordnetin tarjoamaa Nordnet Superrahasto Suomi indeksirahastoa, joka seuraa OMXH25-indeksiä. OMXH25-indeksi sisältää Helsingin pörssin 25 vaihdetuinta osaketta. (Taloussuomi 2015)

Indeksirahaston periaatteena on se, että se pyrkii minimoimaan rahastosijoittamiseen liittyvät kustannukset. Koska rahasto seuraa puhtaasti matemaattisesti tiettyä indeksiä, ei rahasto sisällä salkunhoitajan palkkaamiseen liittyviä kustannuksia. Toisinaan indeksirahastoilla voi olla myös erillinen salkunhoitaja, joka pyrkii tekemään indeksistä poikkeavia päätöksiä tavoitteenaan voittaa vertailuindeksi tuoton osalta. Tällöin myös rahastoon liittyvät kulut kasvavat.

Sijoittajan näkökulmasta indeksirahaston etuja ovat muunmuassa läpinäkyvä kustannusrakenne, pienet kulut aktiiviseen rahastoon verrattuna ja helppo hajautus pienellä sijoituspääomalla. Toisaalta täysin passiivinen indeksirahasto ei voi voittaa sen seuraamaa indeksia, vaan mahdolliset tuotot perustuvat täysin indeksin mahdollisiin nousuihin. Indeksien lasku puolestaan johtaa sijoittajan kärsimisiin tappioihin. (Taloussuomi 2015)

Erityisesti Nordnetin tarjoamat Superrahastot ovat sijoittajille tervetullut lisä sijoitusvalikoimaan. Muista rahastoista poiketen Superrahastoista ei tarvitse maksaa lainkaan merkintä- tai myyntipalkkioita. Myöskään rahaston hallinnasta ei aiheudu kustannuksia. Tämä saattaakin herättää kysymyksen, miksi yritys tarjoaisi palvelua, josta se ei näennäisesti saisi minkäänlaisia tuloja? Nordnetin kohdalla kysymys lienee niinsanotusta sisäänheittotuotteesta, jolla pyritään houkuttelemaan uusia asiakkaita. Kun asiakkaat sijoittavat omaisuuttaan Superrahastoihin, saattaa osa asiakkaista myös kiinnostua pankin muista palveluista.

Nykypäivänä sijoittamisessa onkin keskitytty entistä enemmän voittojen maksimoimisen sijasta kustannusten minimoimiseen. Mitä pienemmät kustannukset sijoitustoiminta aiheuttaa, sitä suuremman osan mahdollisista voitoista sijoittaja saa pitää itsellään.

3.3.2 ETF-sijoittaminen

ETF- eli Exchange Traded Fund on pörssinoteerattu rahasto. Pörssinoteeratulla rahastolla tarkoitetaan rahastoa, joka on normaalisti kaupankäynnin kohteena pörssien aukioloaikoina, ja niiden arvo määräytyy reaaliaikaisesti kohdeindeksin mukaisesti toisin kuin tavallisen indeksiosuusrahaston. (Sijoitustieto 2015)

ETF-rahastot ovat yleensä passiivisia indeksirahastoja, eli niillä ei myöskään ole aktiivista salkunhoitajaa. Pörssinoteeratut rahastot ovat yleensä tuotto-osuudellisia, eli ne maksavat osakkeiden tavoin vuosittain osinkoja sijoittajille. Osa pörssinoteeratuista rahastoista on kuitenkin niinsanottuja kasvurahastoja, eli ne sijoittavat osingot takaisin rahastoon. Tällöin rahaston osakas ei saa vuosittain osinkoa, mutta hyötyy rahasto-osuuden arvon noususta. (Sijoitustieto 2015)

Sijoittajan näkökulmasta kasvurahasto on tehokas vaihtoehto, sillä sijoittajan ei tarvitse maksaa veroja saaduista osingoista, kun ne sijoitetaan suoraan takaisin rahaston kasvamiseksi. Sijoittaja maksaa verot vasta myydessään kasvurahaston osuutensa.

Indeksirahastojen tavoin passiivisista pörssinoteeratuista rahastoista ei makseta merkintä- tai lunastuspalkkioita, vaan kustannukset perustuvat hallinnointipalkkioon. Yleensä tämä hallinnointipalkkio on ETF-rahastojen kohdalla selkeästi tavallista rahastoa pienempi. Aktiivisissa rahastoissa palkkiot voivat olla korkeimmillaan jopa 2-3 prosenttiyksikköä sijoitetusta summasta, kun passiivisissa rahastoissa ne ovat usein 0,1-1 prosenttiyksikön luokkaa. (Sijoitustieto 2015)

Anni Lassila kirjoitti 24.11.2013 artikkelin Helsingin Sanomiin, jossa hän toteaa, että Eurooppaan sijoittavat indeksirahastot olivat kyseisenä vuonna useita aktiivisia rahastoja kannattavampi

vaihtoehto. (Lassila 2013) Aktiivisuus salkunhoidossa ei siis aina takaa indeksirahastoja suurempia tuottoja.

3.4 Säästö- ja sijoitustilisijoittaminen

Aina sijoittamisen ei kuitenkaan tarvitse olla sen erikoisempi toimenpide, kuin rahojen tallettaminen pankin tarjoamalle pankkitilille. Entisaikoina tämä olikin pankkien keskeisin toimintamalli. Pankit tarjosivat asiakkailleen mahdollisuuden tallettaa rahojaan pankin tilille, josta pankki puolestaan maksoi asiakkaalle korkoa. Pankki sitten lainasi näitä rahoja eteenpäin suuremmalla korolla rahaa tarvitseville. Pankkien liiketoiminta perustui siis ennenkaikkea rahan välittämiseen korkoatuottoa tavoittelevien ja lainaa tarvitsevien välillä.

Nykyisin pankit toimivat paljon laajemmin elämän eri osa-alueilla ja tarjoavat monipuolisia rahoitusalan palveluita. Pankkien sisäinen rahaliikenne on myöskin monimutkaistunut ja pankkien toimintamallien purkaminen pelkästään asiakkaiden talletuksiin ja lainoihin ei anna täydellistä kuvaa yrityksen toiminnasta. Pankkien tarjoamat tilipalvelut ovat kuitenkin yhä edelleen yleisessä käytössä.

Yksityishenkilön näkökulmasta keskeisimmät pankkien tarjoamat tilivaihtoehdot voidaan jakaa kolmeen kategoriaan; käyttelytileihin, talletustileihin ja sijoitustileihin. Kaikista yleisin vaihtoehto on käyttelytili, jota pankin asiakas käyttää päivittäisen rahaliikenteensä hallinnoimiseen. Usein tällaiseen käyttelytiliin liitetään pankkikortti, jonka avulla asiakas voi maksaa suoraan ostoksiaan vaikkapa lähikaupassa, ilman että hänen täytyy käydä välillä nostamassa rahaa pankkitililtään. Tavallisella käyttelytilillä rahaliikenne on usein vilkasta, eikä niillä yleensä haluta säilyttää kovin suuria summia kerralla. Tästä syystä pankit eivät yleensä tarjoa ainakaan suurta korkoa käyttelytilillä säilytettävistä varoista. Pankin näkökulmasta käyttelytilin, pankkikortin ja asiakkaan hallinnoimiseen liittyvät kustannukset ovat sen verran suuret, ettei käyttelytileistä kannata tarjota suurta korkoa. Nykypäivänä rahan tallettaminen ja käyttäminen käyttelytilin kautta saattaa jopa aiheuttaa kustannuksia pankin asiakkaalle. Asiakas kun joutuu usein maksamaan muutamia euroja kuukaudessa esimerkiksi pankkikortin tai verkkopankin käyttämisestä.

Suurempien rahasummien tallettamista varten pankit tarjoavat talletus- ja sijoitustilejä. Näiden tarkoituksena on pankin näkökulmasta tuoda yritykseen varallisuutta, jota se voi sijoittaa sille tuottoisampiin kohteisiin, kuten sijoituksiin tai lainaamiseen eteenpäin muille asiakkaille. Vastineeksi näiden rahojen käytöstä pankki tarjoaa talletustileille ja sijoitustileille markkinatilanteesta riippuvaa korkoa. Talletustilien kohdalla asiakkailla on kuitenkin yleensä oikeus nostaa rahansa pois tililtä minä tahansa ajankohtana. Jotta pankit voivat maksaa asiakkaille näiden tekemät talletukset tarpeen tullen välittömästi, on niiden pidettävä vähimmäisvarantojärjestelmän mukaisesti tietty minimimäärä varantoja Suomen Pankissa. Vähimmäisvarantojärjestelmän tarkoituksena on siis tasata tilapäisiä maksuvalmiusvaihteluja. (Suomen Pankki 2016)

Sijoitustilit eroavat talletustileistä siinä, että niille on määritetty aikaraja, milloin sijoituksen saa nostaa takaisin pankista. Pankki siis käytännössä lainaa rahaa asiakkaaltaan esimerkiksi kuudeksi

kuukaudeksi, vuodeksi tai pariksi vuodeksi kerrallaan. Mitä pidemmäksi ajaksi ja suuremman summan rahaa asiakas sijoittaa sijoitustilille, sitä suurempi on myös sijoitustililtä saatava korko.

Sijoittajan näkökulmasta rahan tallettaminen pankkitilille on yleensä lähes riskitön sijoitus. Niin kauan kuin pankin toiminnan jatkumiselle ei näy esteitä, saa sijoittaja etukäteen sovitun summan tuottoa sijoitukselleen sovitun ajan kuluessa. Pankkitilisijoitukset eroavatkin muista sijoitusmuodoista siinä, että sijoittaja voi laskea täsmälleen rahoilleen saatavan tuoton jo ennen sijoituksen tekemistä. Suomessa on myös käytössä niinsanottu talletussuoja, joka takaa sen, että yksityishenkilöiden talletuksia maksetaan 100 000 euroon asti, mikäli pankki ei syystä tai toisesta pysty maksamaan talletuksia takaisin asiakkaalle. (Finanssivalvonta 2016)

Myös talletus- ja sijoitustilisijoitusten kohdalla, kuten kaikissa muissakin sijoituksissa, sijoituksen ajankohta usein ratkaisee. Muihin sijoitusmuotoihin verrattuna omaisuuden tallettaminen erilaisille pankkitileille ei ole erityisen tuottoisa sijoitusmuoto, mutta myös sille on paikkansa sijoittajan repertuaarissa. Erityisesti jos taloustilanne kääntyy deflaatioon, eli rahan arvo nousee, tilisijoittamisen kannattavuus paranee merkittävästi. Kun rahan arvo puolestaan laskee, saattaa rahojen tallettaminen talletus- tai sijoitustilillä vain laskea omaisuuden arvoa nopeammin kuin talletus kasvaa korkoa. Kaikenkaikkiaan tilisijoitusten tekeminen on yksinkertainen sekä varsin riskitön tapa sijoittaa. Sillä ei kuitenkaan ole mahdollista päästä samoihin tuottoihin kuin osake-, asunto- tai rahastosijoittamalla.

4 SIOITTAJAPROFIILI

Kuinka sijoittajan sitten tulisi valita itselleen sopivat sijoituskohteet kaikkien erilaisten sijoitusvaihtoehtojen joukosta? Sijoittamalla hieman kaikkialle saisi varmasti sijoitukset hajautettua hyvin, mutta se ei välttämättä vielä tarkoita sijoitusten onnistumista. Sijoituksiin liittyy aina riski omaisuuden arvon laskemisesta, joten ilman kunnollista strategiaa sijoittaja ottaa vain tarpeettomia riskejä tuottojen toivossa. Jokainen sijoittaja, kuten myös sijoituskohde, on aina hieman erilainen, eikä kaikki sijoituskohteet sovi samalla tavalla kaikille sijoittajalle. Ennen sijoitustoiminnan aloittamista olisikin siis järkevää tehdä perinpohjainen analyysi omista sijoitusperiaatteistaan, eli muodostaa oma sijoittajaprofiili.

Sijoittamisessa ratkaisee ennen kaikkea kaksi asiaa; sijoitettavan omaisuuden määrä sekä sijoituksen ajallinen pituus. Osa sijoituskohteista vaatii selkeästi suurempaa aloituspääomaa, kun taas osassa kannattavuus linkittyy vahvasti sijoituksen ajankohtaan ja pituuteen. Yleensä sijoitukseen liittyviä riskejä voidaan pienentää sijoittamalla pitkällä aikavälillä. Markkinoiden heilahteluja on lyhyellä aikavälillä vaikea ennustaa ja niihin liittyy usein tietty sijoittajien välinen ryhmäpaine. Kun joku sijoitus alkaa tuottamaan voittoa, alkaa se houkutella nopeasti paikalle myös muita sijoittajia. Kun taas sijoituksen arvo kääntyy laskuun, saattaa se aiheuttaa sijoittajissa paniikinomaisia tunteita, jolloin arvoaan laskevasta sijoituksesta pyritään pääsemään mahdollisimman nopeasti eroon. Sijoittamisessa usein juuri impulsiivisesti tehdyt ratkaisut johtavat huonoihin lopputuloksiin.

Nordnetblogissa blogiaan pitävä sijoittaja Lauri Ruosteenoja (Ruosteenoja 2014) kirjoittaa blogissaan, että ”sijoittajien enemmistölle informaatiosta on lähinnä haittaa. Ongelmana on se, että useimmat amatöörisijoittajat käyvät sitä enemmän kauppaa, mitä enemmän he altistuvat informaatiolle.” Ruosteenojan mukaan ”kun ei ole analyyttisesti mietitty, kenen vinkkejä kuunnellaan ja millä perusteella, sijoitustoiminnasta tulee kaoottista.”

Ruosteenojan näkökulmaan on helppo yhtyä. Sijoitustoimintaa voidaan kuvainnoilesti pitää muurahaiskekona, jossa sadat tuhannet muurahaiset puuhailevat omaa osaansa suuresta kokonaisuudesta. Kun ulkopuolelta joku sohaisee muurahaiskekoa, syntyy paniikki ja muurahaiset alkavat välittömästi juosta ympäriinsä unohtaen täysin kaiken, mitä olivat ennen sitä tekemässä. Jos muurahaiskeko kuitenkin jätetään rauhaan, muurahaiset palaavat lopulta takaisin hommiinsa ja korjaavat kekonsa ennalleen. Jos sitä seuraa matkan päästä tarpeeksi kauan, saattaa huomata keon kasvaneen entistä suuremmaksi.

Tässä analogiassa muurahaiskeolla tarkoitetaan tietyn talousalueen taloustilannetta. Muurahaiset puolestaan ovat sijoittajia, jotka pyrkivät saamaan oman paikkansa ja hyötymään vallitsevasta taloustilanteesta. Toisinaan taloustilanteessa kuitenkin tapahtuu odottamattomia käännteitä ja kurssit kääntyvät yllättäen laskuun. Silloin sijoittajien keskuudessa puhkeaa usein täysi kaaos, kun arvoaan menettävistä sijoituksista pyritään pääsemään nopeasti eroon ja omaisuutta muutettua taloustilannetta paremmin vastaavaan muotoon. Lopulta saattaa kuitenkin käydä niin, että

sijoituksistaan luopunut sijoittaja huomaa tilanteen palautuneen lähtöuomiinsa ja taloustilanteen näyttävän taas paremmalta. Silloin sijoittaja voikin huomata, etteivät alkuperäiset sijoitukset lopulta kärsineetkään aivan niin pahasti kuin ennalta oli ajateltu. Sijoituksistaan kärsivällisesti kiinni pitänyt sijoittaja taas on saattanut ostaa uusia sijoituksia halvalla muiden myydessä ja huomata jääneensä tapahtuneesta selkeästi voitolle. Tarinan opetuksesi voitaisiinkin sanoa, että sijoittamisessa kärsivällisyys ja analyttisyys usein palkitaan, kun taas hätiköinnistä seuraa vain huono sijoitus ja omaisuuden arvon laskeminen.

Jo ennen sijoituspäätöksen tekemistä onkin syytä käydä läpi mahdollisia tulevaisuuden skenaarioita. Kuinka toimin jos sijoitukseni arvo kääntyy laskuun? Minkälaisiin asioihin minun kannattaa kiinnittää huomiota? Missä tilanteessa minun kannattaa luopua sijoituksestani? Siinä vaiheessa kun tällaiset asiat on jo ennalta mietitty, on varsinaisen tilanteen ollessa käynnissä paljon helpompi ajatella asioita loogisesti. Sijoitusmaailmassa kursseilla on kuitenkin tapana ennemmin tai myöhemmin tasoittua. Esimerkiksi yritysten osakkeiden arvoihin vaikuttavat viimekädessä kyseisten yritysten toiminta ja päätökset, vaikka sijoittajien näkemykset saattavat vaikuttaa osakkeen arvoihin ainakin väliaikaisesti. Jos siis ennen sijoitusta yrityksen osakkeisiin on tullut siihen tulokseen, että yrityksen näkymät vaikkapa viidessä vuodessa näyttävät positiivisilta, miksi luopua sijoituksistaan vain taloudessa tapahtuvien heilahtelujen takia? Olettaen, että itse yrityksen toiminta ei ole muuttunut alkuperäisen suunnitelman jälkeen olennaisesti.

Sijoittajaprofiilin tekeminen on siis ennenkaikkea valmistautumista tulevaisuuteen. Sen tarkoituksena on ohjata sijoittajaa tekemään loogisia ja omiin periaatteisiinsa sopivia päätöksiä. Omaan ikään, sijoituskokemuksiin, riskinsietokykyyn ja mieluisiin sijoituskohteisiin perustuvan sijoittajaprofiilin voi tehdä esimerkiksi Nordnetin tarjoaman riskitasotestin perusteella. Nordnetin riskitasotesti sisältää 22 kysymystä muunmuassa sijoittajan sijoitustottumuksista ja toiveista, rahallisesta tilanteesta kuin tuotto-odotuksista. Vastausten jälkeen testi antaa tulokseksi sijoittajan riskinottohalukkuuden, tuotto-odotuksen ja sijoitussalkun suositellun jakauman eri sijoitusinstrumenttien kesken. (Nordnet sijoitustesti 2016)

Vastaavia sijoittajaprofiilitestejä voi tehdä myös monissa muissa rahoitusalan yrityksissä tai sellaisen voi tehdä omatoimisestikin vaikka paperille kirjoitettuna. Tärkeintä on, että sijoittajalla on kuitenkin selkeä näkemys ennen sijoitustoiminnan aloittamista siitä kuinka suuren osan esimerkiksi kuukausittaisista tuloistaan tämä voi sijoittaa, minkälaisiin sijoitusinstrumentteihin ja minkälaisilla tuotto-odotuksilla. Seuraavissa kappaleissa käyn lyhyesti läpi muutamia keskeisiä sijoittajaprofiilin ominaisuuksia ja niiden vaikutusta sijoituspäätösten tekemiseen.

4.1 Sijoittajan ikä

Yksi keskeisimpiä tekijöitä sijoitussuunnitelman tekemisessä on sijoittajan ikä. Sijoittajan ikä ja elämäntilanne vaikuttavat usein erityisesti siihen, kuinka paljon sijoittajalla on sijoitettavaa varallisuutta ja kuinka pitkällä aikavälillä sijoituksia on tarkoitus tehdä. Nuorten aikuisten kohdalla nettotulot eivät ole yleensä kovin suuret, joten sijoittaminen kannattaa tehdä kohteisiin, joissa

kustannukset ovat pienet ja sijoituksia voi tehdä pienellä pääomalla. Tällaisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi rahastot, joihin voi sijoittaa tietyn summan kerran kuukaudessa tai muutaman kerran vuodessa. Esimerkiksi opiskelijakin pystyy sijoittamaan rahastoihin 20 euroa kuukaudessa.

Vaikka nuorilla aikuisilla ei usein ole kovin suuria tuloja sijoittamiseen, on heillä kuitenkin aikaa tehdä sijoittamisesta elämäntapa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Jopa pienillä kuukausittaisilla investoinneilla voidaan kasvattaa suuri pesämunana, mikäli sijoitukset alkavat kasvaa korkoa korolle periaatteella. Kun sijoittamista tehdään pienillä summilla, tavoitteena sijoittaa pitkällä aikavälillä, kasvaa myös sijoittamisessa kannattavan riskin määrä. Nuorilla on mahdollisuus ottaa suurempia riskejä sijoittamisessa, koska osakekurssit yleensä tasaantuvat pidemmällä aikavälillä. Nuorten kannattaakin usein painottaa sijoituksiaan suoraan osakkeisiin tai osakerahastoihin, sillä niiden pitkän aikavälin tuotto-odotus on usein muita sijoitusinstrumentteja parempi.

Mitä enemmän sijoittajalla on ikää, sitä lyhyemmällä aikavälillä sijoittaminen yleensä tapahtuu. Tällöin tavoitteena on pyrkiä välttämään riskejä ja sijoittaa mahdollisimman tasapainoisiin ja varmaa tuottoa tarjoaviin sijoituskohteisiin. Tällaisia vaihtoehtoja ovat esimerkiksi korkorahastot tai sijoitustilisijoitukset.

4.2 Sijoittajan tulot ja varallisuus

Sijoittajan tulot ja varallisuus vaikuttavat suoraan siihen, kuinka suuria ja monipuolisia sijoituksia sijoittajan on mahdollista tehdä. Esimerkiksi asuntosijoittajaksi ryhtyminen vaatii usein satojen tuhansien eurojen verran alkupääomaa, eikä se onnistu kovin helposti pienituloiselta. Tästä poikkeuksena ovat ensiasunnon ostajat, jotka voivat sijoittaa pääasiassa lainapääomalla esimerkiksi ASP-tilin kautta.

Hyvätuloisen sijoittajan kannattaa suosia suoria osakeostoja, sillä suuremmissa määrissä ostettuna niistä maksettavat välitys- ja myyntipalkkiot eivät kasva liian suuriksi. Osakesijoittamisen riskejä voidaan pienentää hajauttamalla osakesalkkua eri talousalueiden ja toimialojen yritysten osakkeisiin. Myös esimerkiksi asuntojen ostaminen ja vuokraaminen voi toimia kasvualueilla hyvänä sijoituskohteena.

Niin pieni- kuin hyvätuloistenkin sijoittajien kohdalla kuitenkin pätee sama periaate: Omista tuloista kannattaa sijoittaa vain sen verran, mitä ilman pystyy hoitamaan ainakin kaikki pakolliset elämiseen liittyvät kustannukset. Tällöin sijoittaminen on terveellä pohjalla, eikä mahdolliset sijoitustappiot vielä romuta sijoittajan elämissämenoihin ja laskuihin liittyvää taloutta.

4.3 Sijoittajan riskinsietokyky

Riskinsietokyky on jokaisen sijoittajan yksilöllinen ominaisuus. Toiset sietävät riskiä paremmin kuin toiset ja sijoitus suunnitelma tulisikin aina rakentaa vain ja ainoastaan omaa riskinsietokykyä ajatellen. Sijoittajan riskinsietokyky määrittelee sen, minkälaisiin instrumentteihin sijoittajan

kannattaa sijoittaa ja kuinka pitkällä aikavälillä sijoitukset tulisi tehdä. Mitä pidempi on sijoituksen aikaväli, sitä pienempi on myös yleensä niihin liittyvä riski.

Sijoituksiin liittyvä riski linkittyy yleensä vahvasti myös sijoituksista saataviin tuotto-odotuksiin. Mitä suurempi riski, sitä suurempi on myös mahdollinen tuotto. Toisaalta riskiä ja tuotto-odotusta ei voida ennen sijoitusta laskea millään yksilöllisellä matemaattisella kaavalla, vaan sijoittajan tehtävänä on pyrkiä löytämään sijoituksia, joiden riski on mahdollisimman pieni ja tuotto mahdollisimman suuri. Kun sijoituksen riskitaso ja tuotto-odotus ovat sijoittajan periaatteisiin sopivassa tasapainossa, on sijoitus sijoittajan näkökulmasta kannattava tehdä.

Riskitasoltaan suurimpia sijoituksia ovat yleensä suorat osakesijoitukset, kun taas pienimpiä ovat korkorahastot ja tilisijoitukset. Sijoittaja voikin pyrkiä maksimoimaan mahdollisia tuottojaan ja minimoimaan riskejään hajauttamalla sijoituksiaan osittain osakesijoituksiin ja osittain korkorahastoihin. Sijoitustalous sivuston artikkelissa (Kokko 2016) sijoittaja Teemu Kokko kirjoittaa, että ohjesääntönä osakkeiden määrälle osakesalkussa voidaan pitää laskukaavaa 100 vähennettynä sijoittajan iällä. Eli esimerkiksi 20-vuotiaalla sijoittajalla osakkeiden määrän tulisi olla noin 80 prosenttia, kun taas 60-vuotiaalla kyseinen luku olisi puolestaan 40 prosenttia. Viimekädessä sijoitussalkun painotuksen ratkaisee kuitenkin jokaisen sijoittajan oma näkemys siitä, kuinka suuria riskejä he ovat valmiita ottamaan.

5 KYSELYTUTKIMUS 18 – 30 -VUOTIAIDEN SUOMALAISTEN SIJOITTAJAPROFIILISTA

Tein osana tätä opinnäytetyötä kyselytutkimuksen 18 – 30 –vuotiaiden nuorten sijoituskäyttäytymisestä. Kyselytutkimuksen tarkoituksena on selvittää, kuinka kiinnostuneita ja tietoisia nuoret aikuiset ovat sijoittamisesta. Kyselytutkimuksen tavoitteena on löytää yhtäläisyyksiä sijoittajien ja sijoituskohteiden välillä. Mikä on nuorten aikuisten mielestä kaikista mieluisin sijoituskohde? Mikä vaikuttaa nuorten kiinnostukseen sijoittamista kohtaan? Kuinka suuri on käytettävissä olevien tulojen merkitys sijoituskohteen valinnassa? Tarkoitukseni on määritellä, minkälainen on keskimääräinen nuoren suomalaisen aikuisen sijoittajaprofiili.

Kyselytutkimus on toteutettu Webropol -järjestelmällä ja siihen osallistui yhteensä 120 vastaajaa. Kysely lähetettiin Kuopion Savonian ammattikorkeakoulun sisäisen sähköpostiverkon kautta Kuopion Savonian liiketalouden, matkailu- ja ravitsemusalan ja muotoiluakatemian opiskelijoille. Tutkimuksen kohderyhmän valinnassa tärkeintä oli saada laaja otanta eri ikäisiä nuoria aikuisia mukaan vastaamaan kyselyyn ja tässä tapauksessa se onnistui parhaiten Savonian sisäisen verkon kautta. Tutkimustuloksia tutkittaessa on kuitenkin syytä huomioida, etteivät kyselyn tulokset anna täydellistä kuvaa kaikista suomalaisista nuorista sijoittajina, vaan suurin osa vastaajista on pääsääntöisesti opiskelijoita. Kyselytutkimus suoritettiin suomenkielellä, joten voimme olettaa vastaajien olevan suomen kansalaisia, tai ainakin asuneen Suomessa jo pidemmän aikaa. Kyselyyn vastanneista 33 oli miehiä ja 87 naisia, joten naisten osalta tutkimustulokset ovat tarkempia, kun ne miesten osalta ovat enemmän suuntaa antavia.

Kyselytutkimus koostui yhteensä 15 kysymyksestä, jotka on jaettu kahteen osa-alueeseen kahdelle erilliselle sivulle. Ensimmäiset seitsemän kysymystä käsittelivät vastaajien perustietoja, kuten ikää, sukupuolta, opiskelualaa, käytettävissä olevien tulojen määrää ja vastaajan aikaisempaa kokemusta sijoittamisesta. Seuraavat seitsemän kysymystä puolestaan käsittelivät syvällisemmin vastaajan sijoituskokemuksia, mieluisimpia sijoitusmuotoja ja tärkeimpiä syitä sijoittamiselle. Kyselyn lopussa vastaajille annettiin mahdollisuus jättää yhteystietonsa, mikäli he halusivat osallistua Finnkinon leffalippujen arvontaan. Pyrin pitämään kyselyn mahdollisimman lyhyenä, jotta vastaajat säilyttäisivät mielenkiintonsa ja vastaisivat kyselyn loppuun saakka mahdollisimman todenmukaisesti. Tämä osoittautuikin hyväksi valinnaksi, sillä kyselyn linkin avanneista noin 68 prosenttia vastasi kyselyn loppuun saakka.

Pyrin valitsemaan kyselyyni kysymyksiä, joilla saataisiin selkeitä vastauksia muunmuassa sellaisiin kysymyksiin, kuinka kiinnostuneita nuoret ovat sijoittamisesta, miksi nuoret sijoittavat ja mihin nuoret sijoittavat. Koska tutkimus perustuu kvantitatiivisesti kerättyyn tutkimusaineistoon, uskon tutkimuksen olevan validi ja myös toistettavissa ja verrattavissa esimerkiksi jatkotutkimuksia ajatellen. Toisaalta tutkimukseen saatavien vastausten määrä vaikuttaa siihen, kuinka vahvoja johtopäätöksiä vastauksista voidaan tehdä. Erityisesti miespuolisten vastaajien määrä on sen verran pieni, että se vaikuttaa myös tutkimustulosten reliabiliteettiin, eli luotettavuuteen.

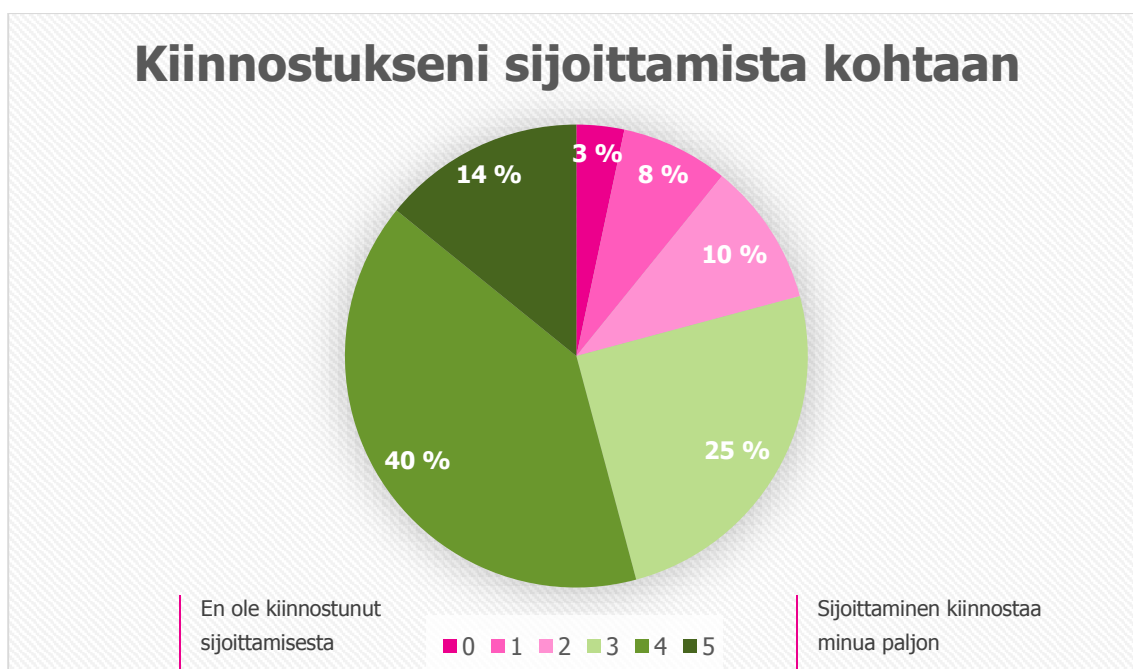
Pyrin tekemään kaikista kysymyksistä mahdollisimman yksiselitteisiä, mutta esimerkiksi mielipidettä mittaavissa kysymyksissä jokainen vastaaja arvioi itse oman näkemyksensä. Osa vastaajista saattaa suhtautua arvosteluasteikkoihin muita vastaajia neutraalimmin, kun taas toiset haluavat vastata mahdollisimman kantaaottavasti. On myös syytä huomioida, että tutkimusaineisto on kerätty käytännön syistä vain muutaman alan ammattikorkeakouluopiskelijoilta, eikä tuloksia siksi voida täysin yleistää koko maan nuoria käsitteleviksi tuloksiksi. On hyvinkin mahdollista, että esimerkiksi yliopisto-opiskelijoiden, työelämässä jo mukana olevien ja työttömien nuorten vastaukset vaihtelesivat tutkimukseni tuloksista. Tutkimuksen tavoitteena onkin antaa ennenkaikkea suuntaa antavia arvioita, joiden pohjalta voidaan kuitenkin tehdä todennäköisiä johtopäätöksiä.

Uskon, että tutkimukseni tuloksia voitaisiin käyttää myös jatkotutkimuksien tekemiseen. Esimerkiksi rahoitusalan yritykset voisivat kohdentaa sijoituspalveluidensa markkinointia tarkemmin kyseisen kaltaisen tutkimuksen avulla. Tärkein syy tutkimuksen tekemiselle oli kuitenkin oma mielenkiintoni sijoittamista kohtaan ja halu oppia käyttämään kyselyä tutkimusmateriaalin keräämistä varten.

5.1 Kuinka kiinnostuneita nuoret ovat sijoittamisesta?

Yksi tutkimukseni tärkeimmistä kysymyksistä oli selvittää, kuinka kiinnostuneita nuoret ovat sijoittamisesta. Ennen tutkimuksen tekemistä uskoin, että nuoret eivät ole erityisen kiinnostuneita sijoittamisesta ja että sijoittamista pidetään liian hankalana ja aikaavievänä (tai ei tarpeeksi mielenkiintoisena) asiana perehtyä. Olin kuitenkin uskomuksineni väärässä, sillä kyselyyn vastanneista yli puolet olivat joko erittäin tai hyvin kiinnostuneita sijoittamisesta.

Pyysin kyselyssä vastaajia arvioimaan kiinnostuksensa sijoittamista kohtaan arvoasteikolla 0 - 5, jossa 0 tarkoittaa ettei vastaaja ole kiinnostunut sijoittamisesta ja jossa 5 puolestaan tarkoittaa erittäin suurta kiinnostusta. Kaikkien vastaajien kesken kiinnostus sijoittamista kohtaan sai keskiarvoksi 3,33. Vain 4 vastaajaa kaikista 120 vastaajasta oli sitä mieltä, ettei sijoittaminen kiinnostanut heitä ollenkaan. Yli kolme neljäsosaa kyselyyn vastanneista koki olevansa enemmän kiinnostunut kuin ei kiinnostunut sijoittamisesta. Tässä kohtaa kannattaa kuitenkin kyseenalaistaa kyselyn aihe ja sen vaikutus myös vastaajien toimintaan. On mahdollista, että kiinnostus sijoittamista kohtaan vaikutti mielenkiintoon myös osallistua kyselyyn vastaamiseen.



KUVA 1. Vastaajien kiinnostus sijoittamista kohtaan. (Kyselytutkimus)

Lähdin seuraavaksi selvittämään, onko kyselyyn vastanneista löydettävissä selkeitä ryhmiä, jotka ovat muita kiinnostuneempia sijoittamisesta. Ensimmäiseksi huomasin, että kaikki kyselyyn vastanneet miehet olivat antaneet arvosanaksi vähintään 3. Kaikkien kyselyyn vastanneiden miesten keskiarvo kiinnostuksesta sijoittamista kohtaan oli 4,12, kun naisten kohdalla kyseinen luku oli vain 3,03. Tämä tulos antaa olettaa, että miehet ovat naisia kiinnostuneempia sijoittamisesta. Toisaalta tutkimukseen vastasi paljon vähemmän miehiä, joten miesten osalta tulos ei ole välttämättä aivan yhtä tarkka kuin naisten osalta. On myös mahdollista, että juuri sijoittamisesta kiinnostuneet miehet halusivat vastata sijoittamista käsittelevään kyselyyn.

Seuraava huomionarvoinen seikka oli se, että liiketalouden opiskelijat olivat selvästi muotoiluakatemian ja matkailu- ja ravitsemusalan opiskelijoita kiinnostuneempia sijoittamisesta.



KUVA 2. Vastaajien kiinnostus sijoittamista kohtaan opiskelualaan verrattuna. (Kyselytutkimus)

Muotoiluakatemian ja matkailu- ja ravitsemusalan opiskelijoiden välillä ei puolestaan ollut nähtävissä selkeää erotusta. Tämä vaikutti ihan odotetulta tulokselta, sillä liiketalouden alaa opiskelevien opiskelijoiden voidaan olettaa keskimääräisesti olevan muiden alojen opiskelijoita kiinnostuneempia talouden tapahtumista, yrittämisestä ja sitä kautta myös sijoittamisesta.

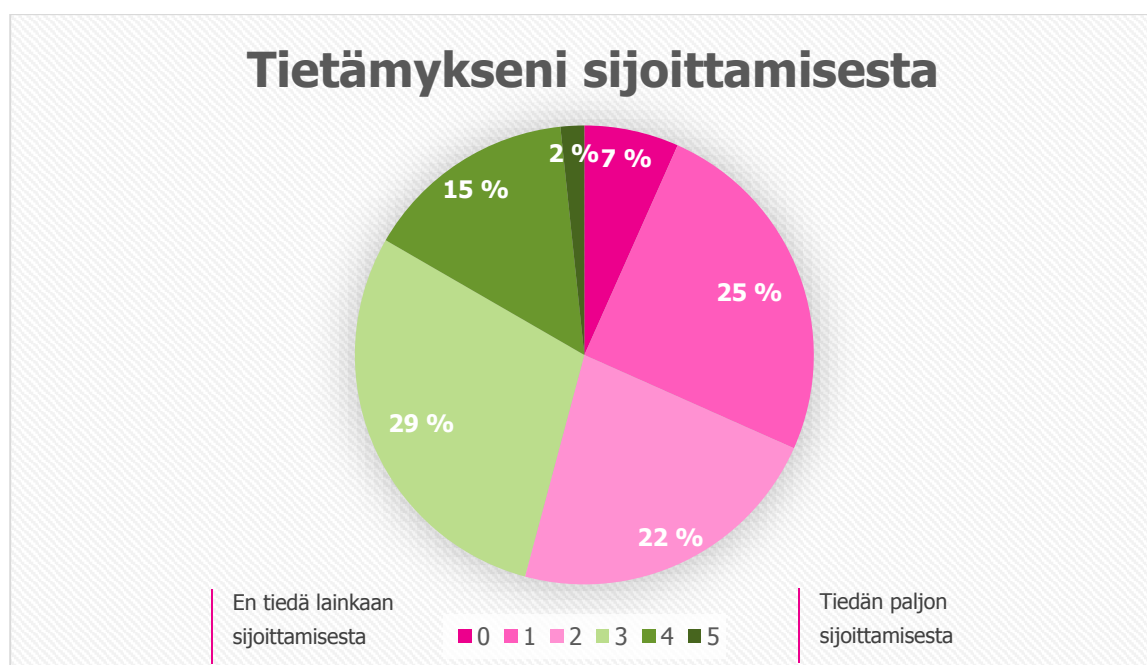
Halusin selvittää tutkimuksessani myös sen, mikä asia vaikutti vastaajien kiinnostuksen syntymiseen sijoittamisesta kohtaan eniten.



KUVA 3. Vastaajien vastaukset syistä jotka vaikuttivat kiinnostuksen syntymiseen sijoittamista kohtaan eniten. (Kyselytutkimus)

Vastaajien keskuudessa kaikista yleisin tekijä kiinnostuksen syntymiselle sijoittamista kohtaan oli perheenjäsenen, ystävän tai sukulaisen suosittelu. Noin kuudesosa vastaajista puolestaan etsi tietoa sijoittamisesta itse. Kolmanneksi suosituin vaihtoehto oli rahoitusalan ammattilaisen suosittelu. Yhteensä noin 62,5 prosenttia vastaajista siis koki tärkeimmäksi tekijäksi kiinnostumisen syntymiselle jonkun toisen henkilön, eli perheenjäsenen, sukulaisen, ystävän tai rahoitusalan ammattilaisen suosittelun. Vain 7,5 prosentille vastaajista tärkein tekijä oli sijoittamiseen liittyvät opinnot. Noin 20,8 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että kiinnostukseen vaikutti eniten joku muu tekijä tai he eivät olleet kiinnostuneita sijoittamisesta.

Huolimatta siitä, että valtaosa nuorista aikuisista oli aikaisempien tilastojen valossa kiinnostuneita sijoittamisesta, vain 45,8 prosenttia kyselyyn vastanneista koki tietävänsä ainakin kohtalaisen paljon sijoittamisesta.



KUVA 4. Vastaajien oma käsitys sijoitustietämyksestään. (Kyselytutkimus)

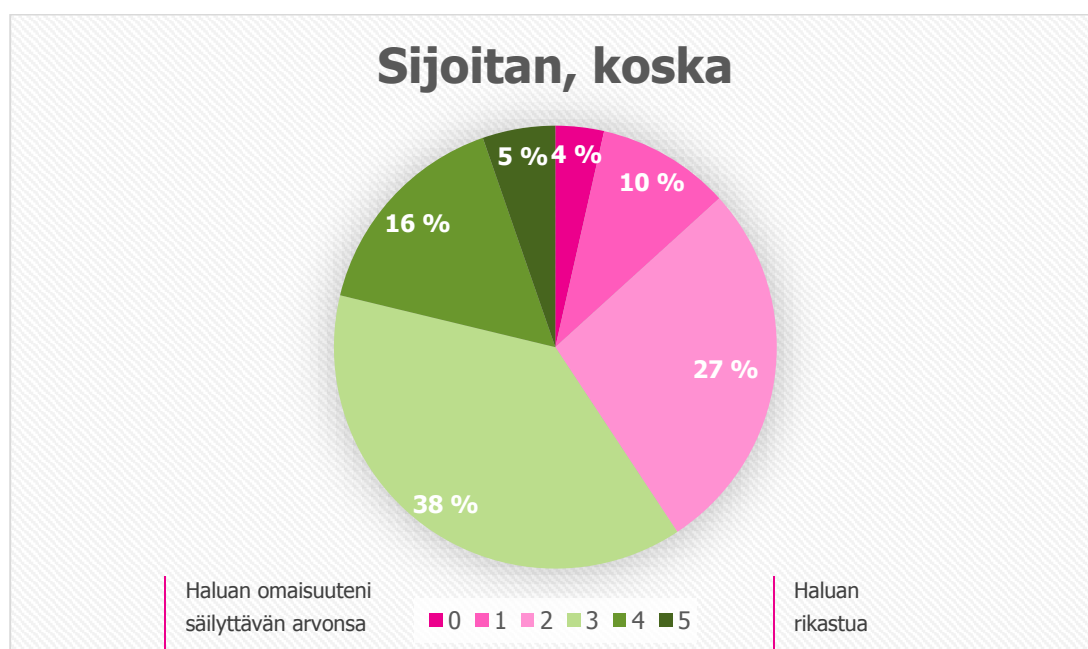
Kun kyselyyn vastanneista noin 54 prosenttia koki olevansa hyvin kiinnostuneita sijoittamisesta, vain 17 prosenttia vastaajista koki tietävänsä sijoittamisesta paljon. Vain 2 prosenttia vastaajista koki tietävänsä sijoittamisesta erittäin paljon. Erityisesti naisista yli 65,5 prosenttia koki, etteivät he tiedä sijoittamisesta kovinkaan paljoa, kun miehissä vastaava osuus oli vain 24,2 prosenttia. Miehet olivat tutkimuksessa myös naisia kiinnostuneempia sijoittamisesta, joten onko suurempi kiinnostus myös johtanut näitä vastaajia ottamaan enemmän selvää sijoittamisesta omatoimisesti? Toisaalta voidaan myös kysyä, onko sukupuolten välillä eroja tavassa vastata tämänkaltaisiin kysymyksiin? Kokevatko miehet helpommaksi vastata kysymyksissä enemmän kantaa ottaen, kun naiset puolestaan tyytyvät valitsemaan pääasiassa neutraalimpia vaihtoehtoja?

Jokatapauksessa nämä tulokset herättävät mielenkiintoisia kysymyksiä. Mistä johtuu, että niin suuri osa vastaajista kokee olevansa kiinnostunut sijoittamisesta, muttei kuitenkaan koe tietävänsä

sijoittamisesta erityisen paljoo? Pidetäänkö sijoittamista sen verran monimuotoisena ja vaikeana aiheena, että omia kykyjä ja tietämystä epäillään helposti? Onko sijoittamisesta vaikea löytää hyvää tietoa? Olisiko esimerkiksi rahoitusalan yrityksillä syytä painottaa enemmän resursseja nuorten houkuttelemiseksi sijoittajiksi? Koska nuorilla ainakin riittää kiinnostusta sijoittamista kohtaan. Muunmuassa näiden kysymysten selvittämiseksi voitaisiinkin aiheesta tehdä jatkotutkimusta.

5.2 Miksi nuoret sijoittavat?

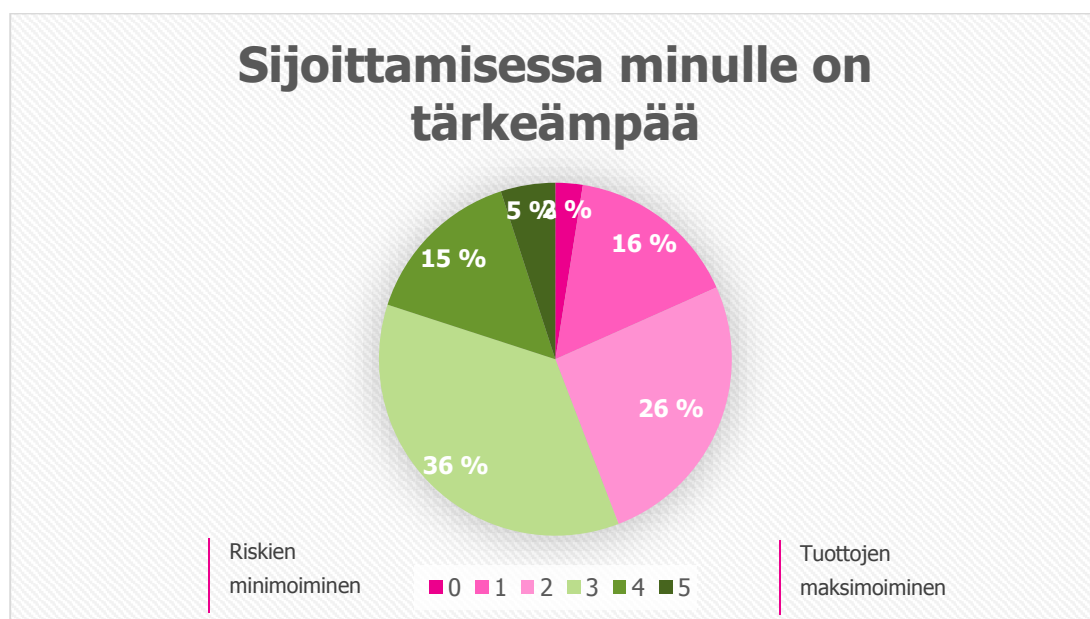
Mitkä sitten ovat nuorten aikuisten perimmäiset syyt sijoittamiselle ja mihin sijoittamisella oikein pyritään? Lähdin kyselyssäni selvittämään muunmuassa näitä kysymyksiä. Pyysin kyselyssäni vastaajia arvioimaan asteikolla 0 – 5 kumpi on heidän mielestään tärkeämpää: Omaisuuden arvon säilyttäminen vai pyrkimys rikastumaan. Asteikossa 0 tarkoitti omaisuuden arvon säilyttämistä, kun taas 5 tarkoitti tavoitetta rikastua sijoittamalla.



KUVA 5. Vastaajien tulokset kysymykseen, onko sijoittamisessa tärkeämpää omaisuuden arvon säilyminen vai rikastuminen. (Kyselytutkimus)

Kuten ylläolevasta ympyrädiagrammista voimme huomata, suurin osa vastaajista suhtautui kysymykseen varsin neutraalisti, eli valitsi joko arvosanan 2 tai 3. Näille sijoittajalle tärkeintä lienee siis löytää sijoittamisessa hyvä tasapaino omaisuuden arvon säilyttämisen ja rikastumisen välillä. Tästä voidaan siis ajatella, että nuoret haluaisivat välttää liikoja riskejä sijoittamisessa. Vain 5 prosenttia vastaajista suhtautui sijoittamiseen pääasiallisesti keinona rikastua. 4 prosenttia vastaajista taas koki omaisuuden arvon säilyttämisen rikastumista selvästi tärkeämpänä lähtökohtana.

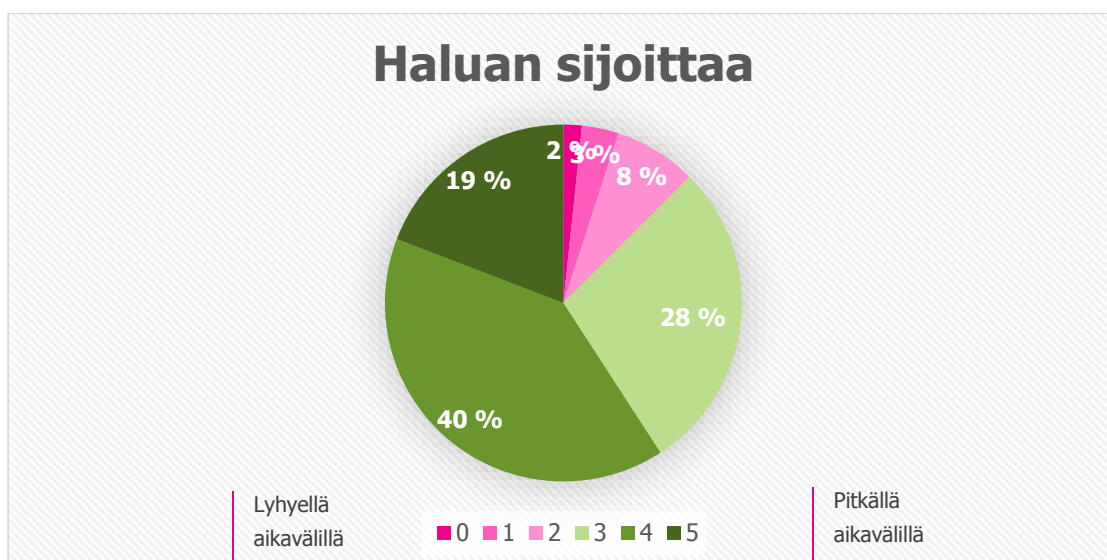
Vastaajien mielipiteet omaisuuden arvon säilyttämisen ja rikastumisen välillä korreloivat selkeästi myös kysymyksessä, jossa kysyin vastaajilta heidän näkemyksiään riskien minimoimisen ja tuottojen maksimoimisen välillä.



KUVA 6. Vastaajien näkemys siitä, onko sijoittamisessa tärkeämpää riskien minimoiminen vai tuottojen maksimoiminen. (Kyselytutkimus)

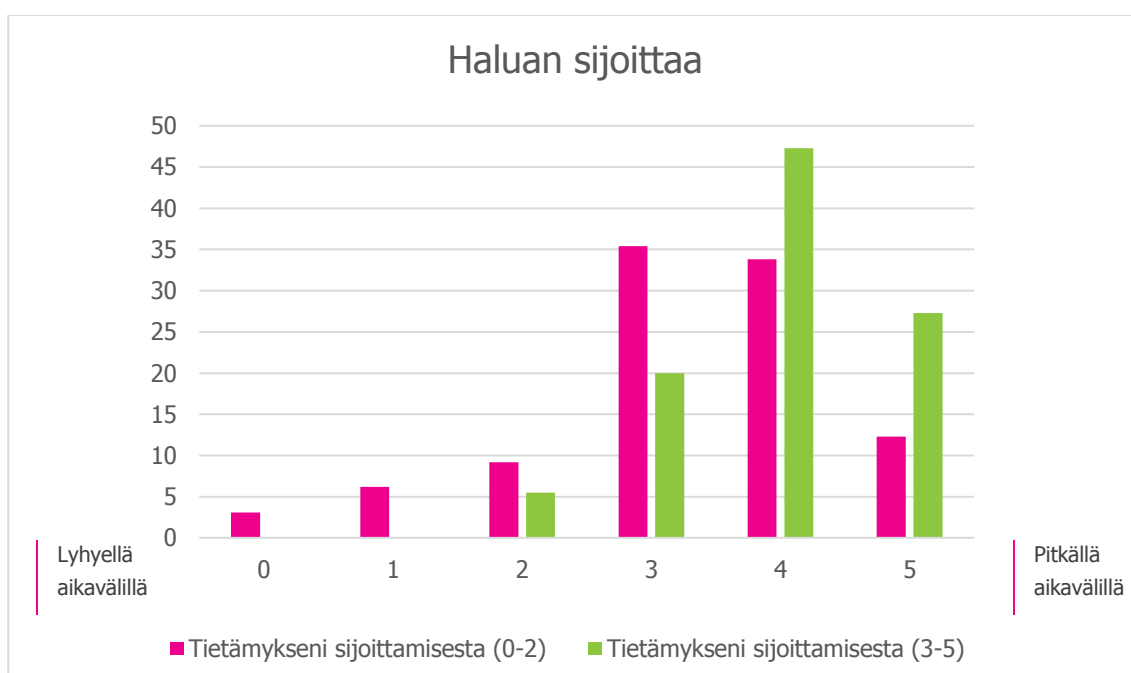
Kyseinen ympyrädiagrammi on hyvin samanlainen aikaisemman kuvan 5 diagrammin kanssa. Tämä osoittaa hyvin sen, että kyselyyn vastaajat uskovat rikastumisen vaativan suurempia riskejä, kun taas riskien minimoiminen on paras tapa pyrkiä säilyttämään omaisuuden arvo. Kysymysten välinen korrelaatiokerroin olikin vastauksissa kaikista korkein, arvolla 0,61.

Halusin selvittää kyselytutkimuksessani myös sen, kuinka pitkällä aikavälillä nuoret haluavat sijoittaa. Kyselytutkimuksen kysymyksessä 12 kysyin vastaajilta, haluavatko he sijoittaa mielummin lyhyellä vai pitkällä aikavälillä. Vastaukset määriteltiin arvoasteikolla 0 – 5, jossa 0 tarkoitti lyhyttä aikaväliä ja 5 pitkää aikaväliä. Määritelmän helpottamiseksi lisäsin lyhyen aikavälin määreen esimerkiksi lomamatkan tai yksittäisen hankinnan ja pitkän aikavälin määreeksi esimerkiksi asunnon tai eläkkeen.



KUVA 7. Vastaajien näkemys sijoitusten ajallisesta kestosta (Kyselytutkimus)

Yhteensä 87 prosenttia vastaajista painotti vastauksissaan sijoittamista mielummin pitkällä aikavälillä. Vain 5 prosenttia vastaajista halusi selkeästi sijoittaa lyhyellä aikavälillä. Erityisesti mitä suuremmaksi kyselyyn vastaaja oli määritellyt oman tietämyksensä sijoittamisesta, sitä pidemmällä aikavälillä tämä myös halusi sijoittaa.



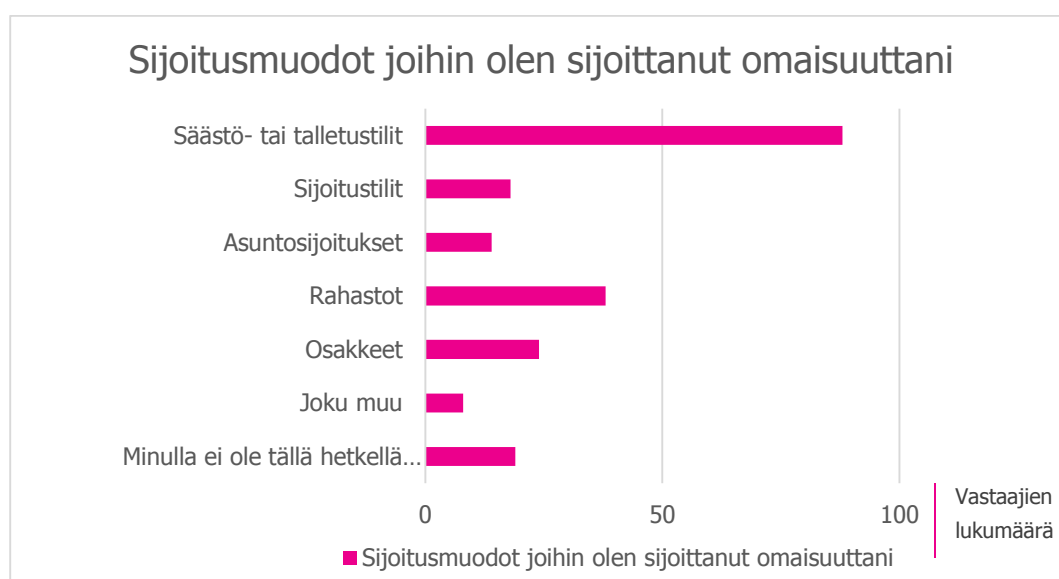
KUVA 8. Vastaajien näkemys sijoitusten ajallisesta kestosta verrattuna vastaajien omaan tietämykseen sijoittamisesta. (Kyselytutkimus)

Kuvaajat osoittavat mielestäni sen, että nuoret ovat hyvin tietoisia siitä, että sijoittaminen on pääasiassa pitkällä aikavälillä tehtävää toimintaa. Erityisesti sijoittamisesta enemmän kiinnostuneet ja tietävät nuoret ovat valmiita sijoittamaan jopa koko loppuelämän kestävä sijoitussuunnitelman pohjalta esimerkiksi eläkettä varten.

5.3 Mihin nuoret sijoittavat?

Selvittääkseni nuorten suosimia sijoituskohteita, kysyin vastaajilta kolme kysymystä sijoituskohteisiin liittyen. Ensimmäinen kysymys käsitteli sijoituskohteita, joihin vastaajat ovat tällä hetkellä sijoittaneet omaisuuttaan, toinen kysymys pyysi vastaajia asettamaan sijoituskohteet paremmuusjärjestyksen oman näkemyksen perusteella ja kolmas kysymys käsitteli sijoitusten hallintaa.

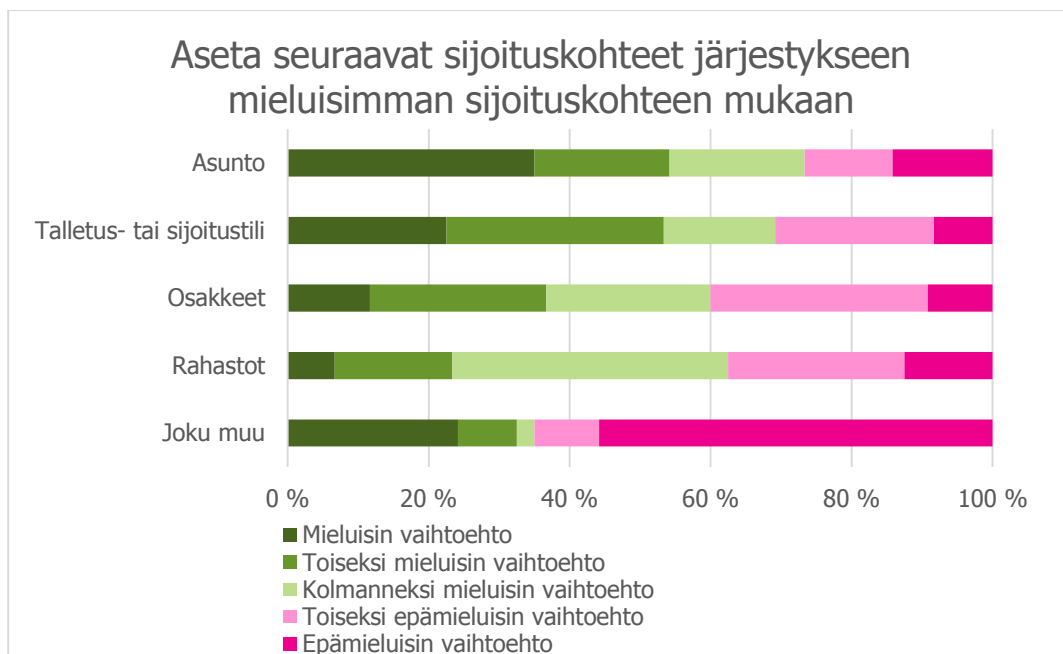
Vastausten keskeltä nousi esiin erityisesti yksi sijoitusmuoto. Vastaajista 88 henkilöä, eli noin 73 prosenttia oli sijoittanut omaisuuttaan tällä hetkellä joko säästö- tai talletustilille. Seuraavaksi suosituimpia sijoituskohteita olivat rahastot ja osakkeet.



KUVA 9. Sijoitusmuodot joihin vastaajat ovat sijoittaneet omaisuuttaan. (Kyselytutkimus)

Nuorten sijoittajien keskuudessa erityisesti sijoitustilien ja asuntosijoitusten määrä oli odotetustikin varsin pieni, sillä ne vaativat muita sijoituskohteita suurempaa alkupääomaa. Toisaalta tilisijoitusten määrä kokonaisuudessaan oli jopa ehkä yllättävänkin suuri verrattuna esimerkiksi rahastosijoitusten määrään. Yllättävä siitä syystä, että sekä tilisijoituksia kuin rahastosijoituksiakin voi tehdä samalla tavalla omassa pankissa. Johtuuko rahastosijoitusten verrattain vähäinen määrä rahastosijoittamista kohtaan liittyviin ennakkoluuloihin, vai eikö rahastosijoituksia ole osattu markkinoida oikealla tavalla nuorille asiakkaille pankkien toimesta? Toisaalta nuoret saattavat haluta pitää varallisuutensa mahdollisimman likvidinä, eli helposti takaisin rahaksi muutettavassa muodossa. Rahastoihin ja osakkeisiin verrattuna säästö- tai talletustililtä rahat saa tarvittaessa nopeammin käyttöön.

Seuraavaksi pyysin vastaajia asettamaan yllä olevat sijoituskohteet paremmuusjärjestykseen.

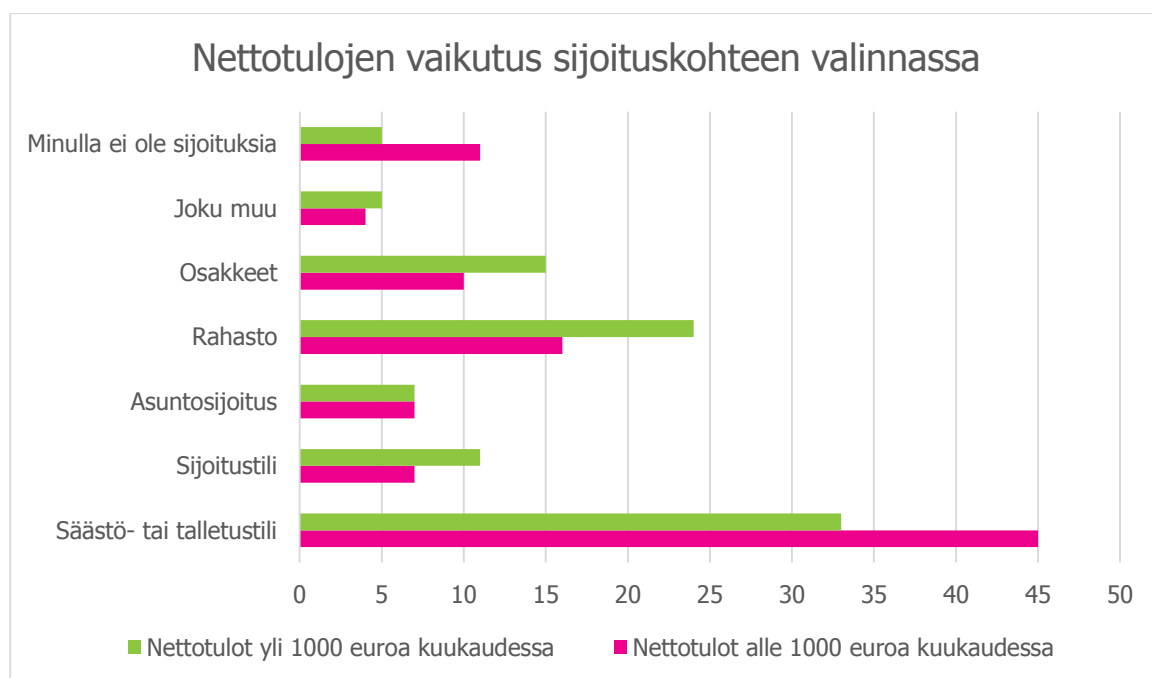


KUVA 10. Vastaajien näkemys sijoituskohteiden paremmuusjärjestyksestä. (Kyselytutkimus)

Vastaajien keskuudessa asuntosijoittaminen oli kaikista mieluisin sijoituskohde. Vastaajista 42 asetti sen ensimmäiseksi sijoitusvaihtoehdoksi ja yhteensä noin 73 prosenttia vastaajista laittoivat asunnon kolmen mieluisimman sijoituskohteen joukkoon. Kaikista epämieluisin kohde oli puolestaan ennakkoon määriteltä ”joku muu” kohde, jonka perusteella suurin osa vastaajista koki kyselyssä tarjotut vaihtoehdot tarpeeksi hyviksi sijoituskohteiksi. Kuitenkin 29 vastaajaa asetti vaihtoehdon ”joku muu” kaikista mieluisimmaksi vaihtoehdoksi, mikä tarkoittaisi sitä, että he sijoittasivat rahansa mielummin johonkin muualle kuin asuntoon, talletus- tai sijoitustilille, osakkeisiin tai rahastoihin.

Toiseksi suosituin sijoituskohde oli talletus- tai sijoitustili, jonka 83 vastaajaa, eli noin 69 prosenttia vastaajista valitsi kolmen mieluisimman sijoituskohteen joukkoon. Tilisijoituksia pidettiin myös kaikista vähiten epämielilytävimpänä vaihtoehtona, sillä viimeiseksi sen jätti vain 10 vastaajaa eli noin 8 prosenttia kaikista vastaajista.

Rahasto- ja osakesijoitukset pärjäsivät mittauksessa aika tasaväkisesti. Rahastosijoitukset olivat vastaajien keskuudessa eräänlainen väliinputoaja, sillä se sai kaikista eniten vastauksia kolmanneksi parhaana sijoitusmuotona ja kaikista vähiten parhaana sijoitusmuotona. Nuoret siis suhtautuvat rahastoihin varsin neutraalisti, eikä rahastosijoittamista pidetty usein ensisijaisena sijoitusmuotona. Tämä myös selittäisi aikaisemmassa kappaleessa mainitsemani rahastosijoitusten ehkä yllättävänkin pienen osuuden kaikista kyselyyn vastanneiden sijoituksista. Osakesijoitusten kohdalla äänet jakautuivat puolestaan kaikista tasaisimmin ja se sai osakseen sekä positiivista kuin negatiivistakin suhtautumista.

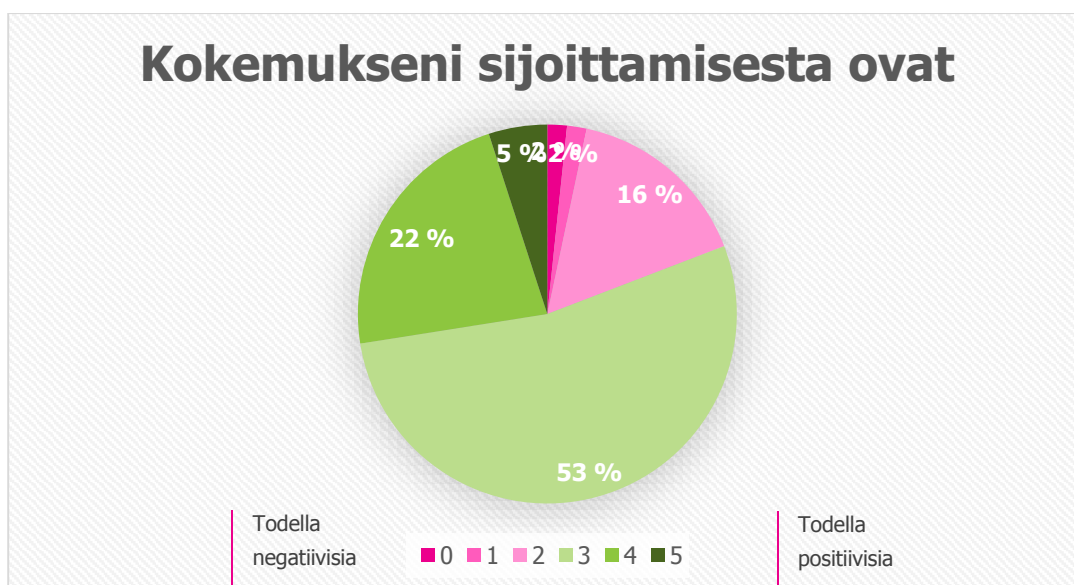


KUVA 11. Vastaajien nettotulojen vaikutus sijoituskohteen valinnassa. (Kyselytutkimus)

Vastaajien käytössä olevilla nettotuloilla ei ollut kovin suurta vaikutusta kohteissa, joihin vastaajat olivat tähän mennessä sijoittaneet rahojaan. Merkittävimmät erot olivat siinä, että nettotulojen kasvaessa yli 1000 euroon kuukaudessa, säästö- ja talletustilisijoitusten määrä pieneni, kun taas sijoitustilisijoitusten, rahastosijoitusten ja osakesijoitusten määrä puolestaan kasvoi. Vastaajista joiden nettotulot kuukaudessa olivat alle 1000 euroa, noin 11 prosenttia ei omistanut lainkaan sijoituksia. Vastaajista joiden nettotulot olivat yli 1000 euroa prosenttimäärä laski noin 5 prosenttiin. Suurin yllätys nettotulojen vaikutuksesta oli asuntosijoituksissa, sillä yhtä suuri osa vastaajista, eli noin 7 prosenttia, oli sijoittanut varallisuuttaan asuntoon huolimatta siitä, oliko kuukausittaiset nettotulot yli vai alle 1000 euroa. Joko tämä kertoo siitä, että myös pienempituloisten on mahdollista ryhtyä asuntosijoittajiksi esimerkiksi ASP-lainan avulla, asuntosijoitus on tehty yhdessä esimerkiksi puolison kanssa tai osa vastaajista on voinut saada asunnon vaikkapa perinnöksi. Osa vastaajista voi kokea myös ASP-tilille talletetut rahat asuntosäästämisenä, vaikka ASP-tili lukeutuu käytännössä jonnekin säästö- ja sijoitustilin välimaastoon. Valitettavasti tutkimukseen osallistuneista suurempituloisten vastaajien määrä oli niin pieni, että nettotulojen vaikutusta ei ole mahdollista tarkasti verrata esimerkiksi 2000 tai 3000 euron kuukausituloihin. Uskon, että näissä kuukausituloluokissa myös asuntosijoitusten määrä kasvaisi merkittävästi.

5.4 Nuorten kokemukset sijoittamisesta

Vastaajien kokemukset sijoittamisesta olivat pääasiassa positiivisia. Pyysin vastaajia arvioimaan kokemuksensa sijoittamisesta asteikolla 0 – 5, jossa 5 tarkoitti todella positiivisia kokemuksia, kun taas 0 tarkoitti todella negatiivisia kokemuksia. Keskiarvo kaikissa vastauksissa oli 3,08, eli positiivisia kokemuksia oli negatiivisia enemmän.



KUVA 12. Vastaajien kokemukset sijoittamisesta. (Kyselytutkimus)

Yhteensä noin 80 prosenttia vastaajista piti kokemuksiinsa sijoittamisesta enemmän positiivisina kuin negatiivisina. Vain 4 prosenttia vastaajista arvioi kokemuksensa selkeästi negatiivisiksi ja 2 prosenttia erittäin negatiivisiksi. Toisaalta vastaajista vain 27 prosenttia piti sijoituskokemuksiinsa selkeästi positiivisina ja vain 5 prosentille vastaajista kokemukset olivat erittäin positiivisia. Pääasiassa sijoittamiseen siis suhtauduttiin varsin neutraalisti, mihin vaikuttaa varmasti se, että vastaajien sijoituksista suurin osa oli säästö- tai talletustilisijoituksia. Näissä sijoituksissa sekä riski kuin tuototkin ovat pieniä, joten ne tuskin herättävät sen suurempia tunteita kumpaankaan suuntaan.



KUVA 13. Vastaajien kokemukset sijoittamisesta verrattuna heidän omaan arvioonsa sijoittamistietämyksestään. (Kyselytutkimus)

Vastaajien kokemukset sijoittamisesta linkittyivät vahvasti vastaajien omaan arvioonsa heidän sijoitustietämyksestään. Mitä suuremmaksi vastaaja arvioi oman sijoitustietämyksensä, sitä parempia kokemuksia hänellä oli myös ollut sijoittamisesta. Niistä vastaajista, jotka arvioivat tietämyksensä sijoittamisesta välille 3 – 5, yli 94 prosenttia määritteli kokemuksensa sijoittamisesta positiiviseksi ja noin 53 prosenttia selkeästi positiiviseksi. Niistä vastaajista, jotka arvioivat tietämyksensä sijoittamisesta puolestaan välille 0 – 2, noin 69 prosenttia määritteli kokemuksensa positiiviseksi, mutta vain noin 6 prosenttia oli sitä mieltä, että kokemukset olivat selkeästi positiivisia.

Johtuuko kokemusten positiivisempi arviointi siitä, että enemmän sijoittamiseen perehtyneet ovat onnistuneet tekemään parempia sijoituksia vai onko hyvät sijoituskokemukset puolestaan johtaneet näitä henkilöitä perehtymään sijoittamiseen syvällisemmin? Jokatapauksessa nuorten kokemukset sijoittamisesta ovat pääasiassa positiivisia ja selkeästi sijoittamiseen pettyneitä on vastaajien joukosta yhteensä vain noin 4 prosenttia.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksessa esille tulleiden vastausten perusteella voidaan tehdä muutamia johtopäätöksiä nuorten sijoituskäyttäytymisestä ja sijoittajaprofiilista. Ensinnäkin nuoret sijoittavat pääasiassa rahansa talletus- tai säästötileille. Suurin osa nuorista kuitenkin kokee asuntosijoittamisen kaikista mielekkäimpänä sijoittamisen muotona. Nuorilla, varsinkaan opiskelijoilla, ei kuitenkaan ole tarvittavaa pääomaa asuntosijoitusten tekemiseen.

Pääasiassa nuoret ovat kiinnostuneita sijoittamisesta, mutta suurin osa heistä kuitenkin kokee, etteivät he tiedä sijoittamisesta erityisen paljoa. Nuoret ovat pääasiassa valmiita sijoittamaan pitkälläkin aikavälillä ja haluaisivat sijoituksilleen tasapainoisen ratkaisun riskin minimoimisen ja mahdollisten tuotto-odotusten välillä. Tästä huolimatta nuorista suurin osa suhtautuu sekä rahasto- kuin osakesijoittamiseenkin vähintään varauksellisesti. Nuorten kokemukset sijoittamisesta ovat varsin neutraaleja, mutta pääasiassa kuitenkin enemmän positiivisia kuin negatiivisia.

Nuorten sijoittajaprofiili tukee erityisesti rahasto- ja osakesalkun muodostamista sopivalla painopisteellä korkotuotteita. Kuitenkin vain noin kolmasosalla nuorista opiskelijoista on rahastosijoituksia ja noin viidesosalla osakesijoituksia. Tämä puolestaan antaa olettaa, että nuoret eivät ole saaneet tarpeeksi tietoa rahasto- ja osakesijoittamisen mahdollisista hyödyistä sijoittamiskohteena. Osa nuorista kokee rahasto- ja osakesijoittamisen liian monimutkaisena, vaikeana ja riskipitoisena sijoituskohteena.

Yhteenvetona voidaan siis todeta, että nuorten sijoittajaprofiilin keskeisimpiä teemoja ovat sijoittaminen pitkällä aikavälillä ja pienellä pääomalla. Nuoret ovat pääasiassa varsin valmiita ottamaan riskejä, mikäli niillä voidaan parantaa sijoitusten tuotto-odotusta. Mielenkiintoisin sijoituskohde on nuorten mielestä asunto, mutta suurin osa sijoittaa rahansa ensisijaisesti talletustileille. Rahastot ja osakesijoittaminen kiinnostavat nuoria, mutta niistä ei tiedetä erityisen paljoa. Koska sijoitettavaa pääomaa ei ole kovin paljoa, omaisuus halutaan pitää helposti rahaksi muutettavassa muodossa, johon ainoana poikkeuksena on omaan käyttöön tuleva asunto.

Olisiko sijoittamista siis mahdollista opiskella laajemmin esimerkiksi osana opintoja, vaikkapa ylimääräisenä kurssina? Tällaisia kursseja voitaisiin järjestää esimerkiksi osana toisen tai kolmannen asteen opintoja. Uskon tällaisille kursseille olevan kysyntää nuorten aikuisten keskuudessa. Toisaalta myöskään rahoitusalan laitokset eivät ole onnistuneet hyödyntämään käytettävissä olevia resurssejaan parhaalla mahdollisella tavalla nuorten houkuttelemiseen rahasto- ja osakesijoittamisen pariin. Johtuuko tämä siitä, että pienempituloisia nuoria ei koeta tarpeeksi kannattavina asiakkaina resurssien suuntaamiseen vai yksinkertaisesti siitä, että asialle ei ole annettu tarpeeksi painoarvoa rahoitusalan yritysten liiketoimintastrategiassa?

Erityisesti vastaajien positiivisten sijoituskokemusten linkittyminen heidän omaan sijoitustietämykseensä herättää mielenkiintoisia jatkokysymyksiä. Kuinka sijoittamisesta saataisiin

tehtyä helpommin lähestyttävä kokonaisuus ja missä sijoittamiseen liittyviä asioita voitaisiin opiskella? Tekemäni tutkimus antaa suuntaa antavia arvioita nuorten sijoituskäyttäytymisestä, mutta vastaajien kuitenkin suhteellisen vähäisen määrän takia niistä on vaikea tehdä kovin kauaskantoisia johtopäätöksiä. Jatkotutkimuksessa voitaisiinkin esimerkiksi verrata opiskelevien ja työelämässä olevien nuorten välisiä eroja sijoituskäyttäytymisessä ja erityisesti käytettävissä olevan varallisuuden merkitystä tulisi selvittää tarkemmin. Samalla voitaisiin myös tutkia onko esimerkiksi yliopisto-opiskelijoiden ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden välillä huomattavia eroja.

Tutkimukseni tuloksia tutkiessa on syytä ottaa huomioon, että kuluneiden vuosien aikana maailmantaloudessa on tapahtunut paljon liikehdintää ja moni nuori kokee tulevaisuutensa epävarmaksi. Tällaisessa tilanteessa sijoittaminen halutaan monesti tehdä mahdollisimman varmoihin kohteisiin ja esimerkiksi osakemarkkinoita pidetään entistä riskipitoisempana sijoituskohteena. Mediassa puhutaan jatkuvasti nuorten vaikeasta työllisyys tilanteesta ja sitä kautta monilla ei varmasti ole yhtään ylimääräistä sijoittaa riskipitoisiin kohteisiin. Toisaalta myös epävarmuus omasta tulevaisuudesta, opiskelusta tai työn jatkuvuudesta voi johtaa siihen, että tulevaisuuteen on vaikeampi suhtautua suunnitelmallisesti. Sijoittaminen puolestaan saatetaan sitä kautta kokea hyväosaisten yksinoikeutena, eikä niinkään varautumisena omaan tulevaisuuteen tai elintason nostamiseen. Jatkotutkimuksen kannalta olisikin mielenkiintoista tehdä vastaava kyselytutkimus erilaisessa taloustilanteessa tai vaikkapa toisella talousalueella. Kuinka suuri merkitys vallitsevalla taloustilanteella oikeasti on nuorten sijoituskäyttäytymiseen?

Henkilökohtaisesti tutkimuksen tekeminen antoi itselleni paljon lisää tietoa sijoittamisesta ja käytännön kokemusta kyselytutkimuksen laatimisesta. Mielestäni kyselytutkimuksen laatiminen oli mielekästä ja Webropolin tarjoamien työkalujen kanssa tulosten arvioiminen helppoa ja mielenkiintoista.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

- BENZ, Christine 2012. Ymmärrä hajautus laajasti. Morningstar. [Viitattu 2016-03-09] Saatavissa: <http://www.morningstar.fi/fi/news/83627/ymm%C3%A4rr%C3%A4-hajautus-laajasti.aspx>
- EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/65/EU. [Viitattu 2016-03-08] Saatavissa: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0065&from=EN>
- EUROPAEUS, Juha 2012. Sijoittajan sielunelämää. [Viitattu 2016-03-08] Saatavissa: <http://www.porssisaatio.fi/blog/2012/11/19/sijoittajan-sielunelamaa/>
- FINANSSIVALVONTA 2016. Talletussuoja. [Viitattu 2016-04-08] Saatavissa: <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Asiakkaansuoja/Korvausrahastot/Talletussuoja/Pages/Default.aspx>
- KAUPPALEHTI 2012. Suomalaiset: Sijoittaminen on eliitin puuhastelua. [Viitattu 2016-03-08] Saatavissa: <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/suomalaiset-sijoittaminen-on-eliitin-puuhastelua/xYR4H8Bw>
- KOKKO, Teemu 2016. Rohkeutta peliin, nuori sijoittaja! Sijoitustalous. [Viitattu 2016-04-10] Saatavissa: <https://www.sijoitustalous.fi/artikkelit/rohkeutta-peliin-nuori-sijoittaja>
- LASSILA, Anni 2013. Indeksirahastojen vertailussa kannattaa katsoa kuluja. Helsingin Sanomat. [Viitattu 2016-03-31] Saatavissa: <http://www.hs.fi/talous/a1385181697196>
- MINILEX 2016. Enemmistöperiaate osakeyhtiössä. [Viitattu 2016-03-17] Saatavissa: <http://www.minilex.fi/a/enemmist%C3%B6periaate-osakeyhti%C3%B6ss%C3%A4>
- MUSTONEN, Antti 2014. Sijoittaja, näin osakkeiden verotus voidaan optimoida. Kauppalehti. [Viitattu 2016-03-09] Saatavissa: <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/sijoittaja--nain-optimoit-verot-eduksesi/tsfaeQfD>
- MÖTTÖLÄ, Matias 2008. Rahaa rahastoilla. Helsinki: Karisto.
- NORDNET 2016. Nordnet in brief. [Viitattu 2016-03-17] Saatavissa: <http://org.nordnet.se/about>
- NORDNET 2016. Sijoitusoppaan riskitesti. [Viitattu 2016-04-08] Saatavissa: <https://www.nordnet.fi/palvelut-ja-tuotteet/sijoittamisen-tukena/sijoitusopas.html>
- OP 2016. ASP-laina. [Viitattu 2016-03-11] Saatavissa: <https://www.op.fi/op/henkiloasiakkaat/lainat/asuntolaina/asp-laina?id=20210>
- OSSI, Markus 2016. Tämän vuoksi oma koti ei ole sijoitus [Viitattu 2016-03-11] Saatavissa: <http://www.tarkkamarkka.com/blogi/2016/01/taman-vuoksi-oma-koti-ei-ole-sijoitus/>
- PÖRSSISÄÄTIÖ 2001. Näin aloitat sijoittamisen eli nyrkkisääntöjä aloittelijalle. [Viitattu 2016-03-17] Saatavissa: <http://www.porssisaatio.fi/blog/2001/03/03/nain-aloitat-osakesijoittamisen-eli-nyrkkisaantoja-aloittelijalle/>
- RUOSTEENOJA, Lauri 2014. Informaatitulvan hallitseminen — sijoittajan tärkein taito. [Viitattu 2016-04-08] Saatavissa: <http://www.nordnetblogi.fi/informaatiotulvan-hallitseminen-sijoittajan-tarkein-taito/18/09/2014/>
- SAARIO, Seppo 2014. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- SIOITUSTIETO 2015. ETF-rahastot. [Viitattu 2016-03-31] Saatavissa: <https://www.sioitustieto.fi/etf-rahastot>

SULLSTRÖM, Heidi 2014. Asuntolainojen määrä kutistui ensi kertaa yli 15 vuoteen. YLE. [Viitattu 2016-03-11] Saatavissa:

http://yle.fi/uutiset/asuntolainojen_maara_kutistui_ensi_kertaa_yli_15_vuoteen/7063069

SUOMEN PANKKI 2015. Rahapolitiikan välineet. [Viitattu 2016-04-08] Saatavissa:

http://www.suomenpankki.fi/fi/rahopolitiikka/rahopolitiikan_valineet/pages/default.aspx

TALOUSSUOMI 2015. Kuluton sijoitusrahasto - Indeksirahasto ilman kuluja on totta. [Viitattu 2016-3-31] Saatavissa: <http://www.taloussuomi.fi/sijoitus/kuluton-sijoitusrahasto-indeksirahasto-ilman-kuluja-on-totta>

TALOUSTIETO OY 2002. Taloussanasto. Helsinki: Yliopistopainos.

TILASTOKESKUS 2013. Omistusasunto on tärkeä varallisuuserojen aiheuttaja. [Viitattu 2016-3-11]

Saatavissa: https://www.tilastokeskus.fi/artikkelit/2013/art_2013-06-03_009.html?s=3

VEROHALLINTO 2014. Omaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot luonnollisen henkilön

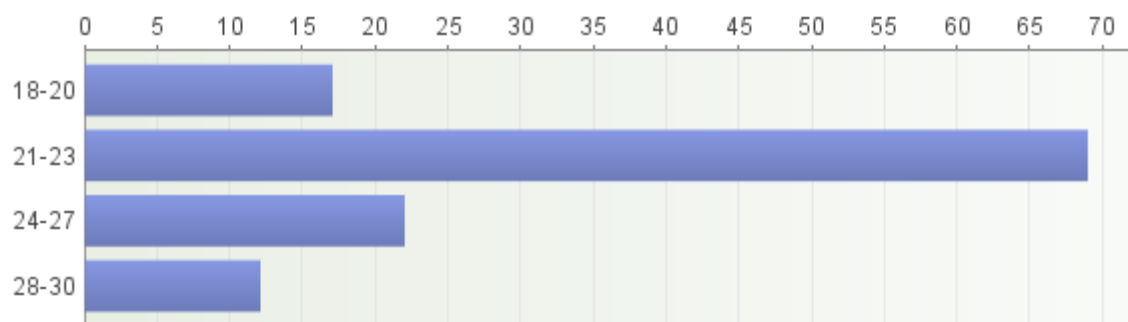
tuloverotuksessa. [Viitattu 2016-03-09] Saatavissa: [https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Omaisuuden_luovutusvoitot_ja_tappiot_luo)

[FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Omaisuuden_luovutusvoitot_ja_tappiot_luo](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Omaisuuden_luovutusvoitot_ja_tappiot_luo)
(35124)

LIITE 1: KYSELYTUTKIMUS 18 – 30 –VUOTIAIDEN SUOMALAISTEN SIJOITTAJAPROFIILISTA / KYSYMYKSET JA VASTAUKSET

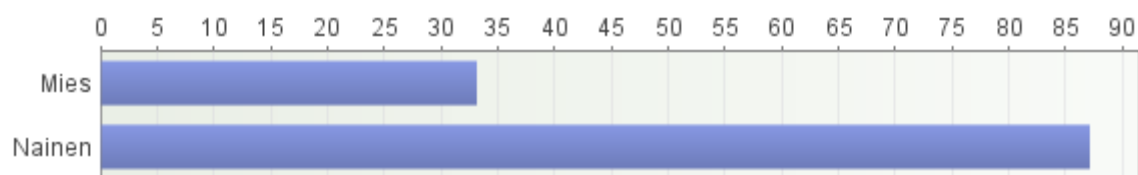
1. Ikä

Vastaajien määrä: 120



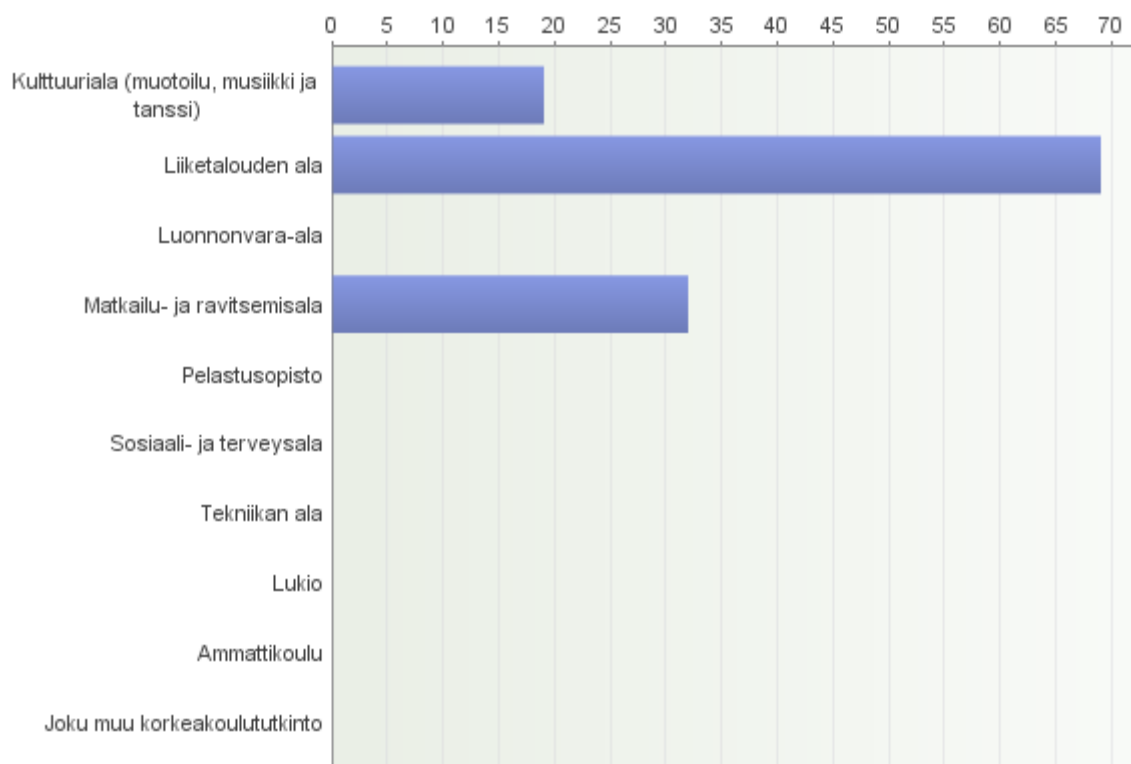
2. Sukupuoli

Vastaajien määrä: 120



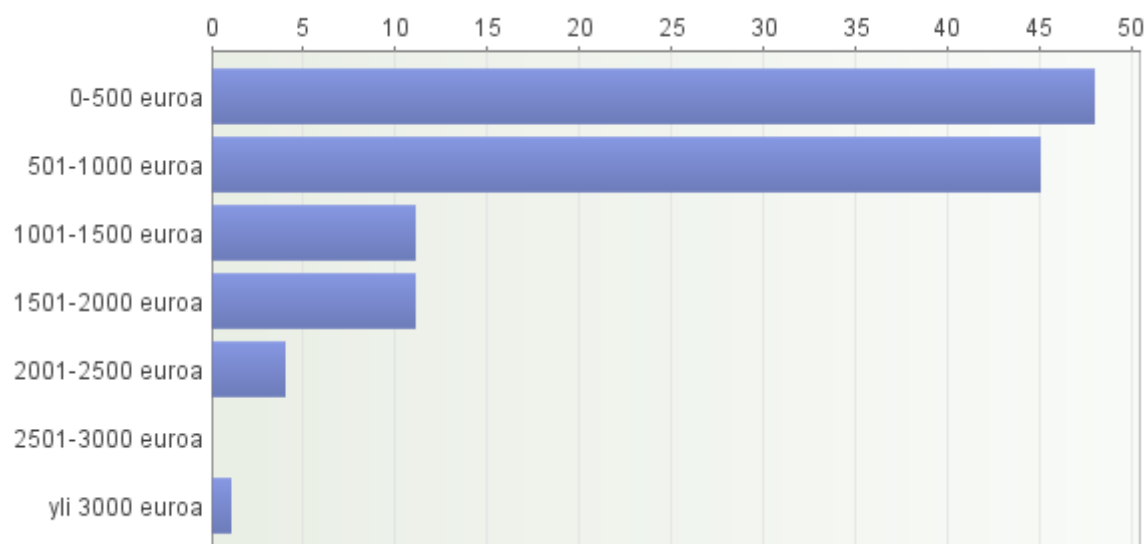
3. Opiskelen tai olen valmistunut

Vastaajien määrä: 120



4. Kuukausittaiset nettotuloni

Vastaajien määrä: 120



5. Tietämykseni sijoittamisesta

Vastaajien määrä: 120

	0	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
En tiedä lainkaan sijoittamisesta	8	30	27	35	18	2	Tiedän paljon sijoittamisesta	120	2,26

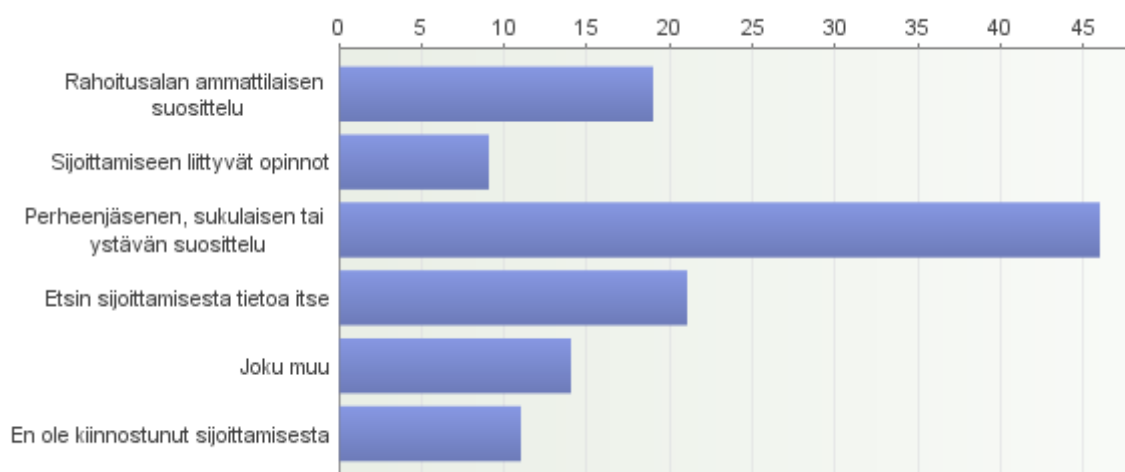
6. Kiinnostukseni sijoittamista kohtaan

Vastaajien määrä: 120

	0	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
En ole kiinnostunut sijoittamisesta	4	9	12	30	48	17	Sijoittaminen kiinnostaa minua paljon	120	3,33

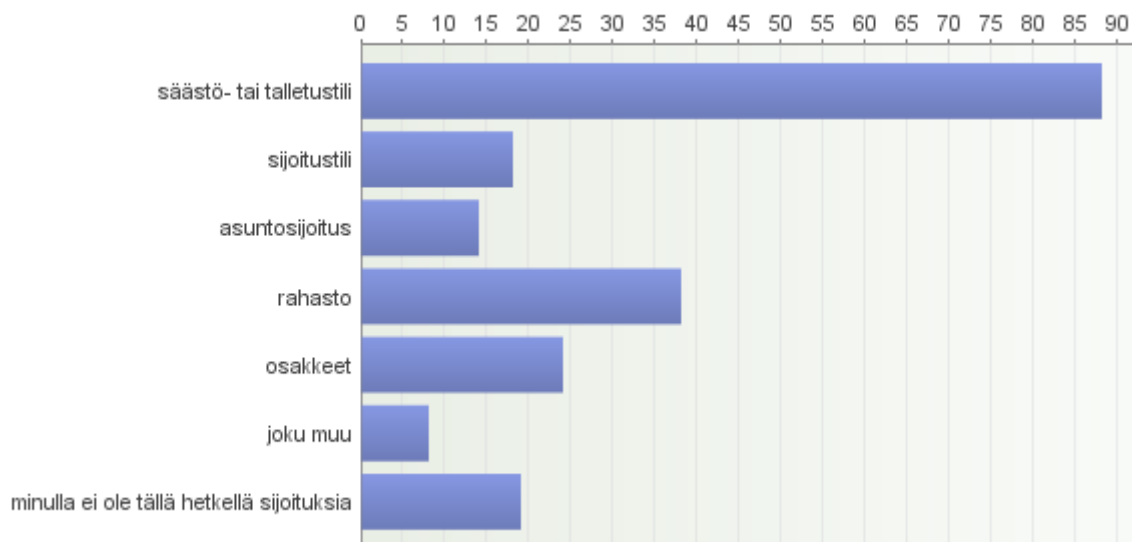
7. Kiinnostukseeni sijoittamista kohtaan vaikutti eniten

Vastaajien määrä: 120



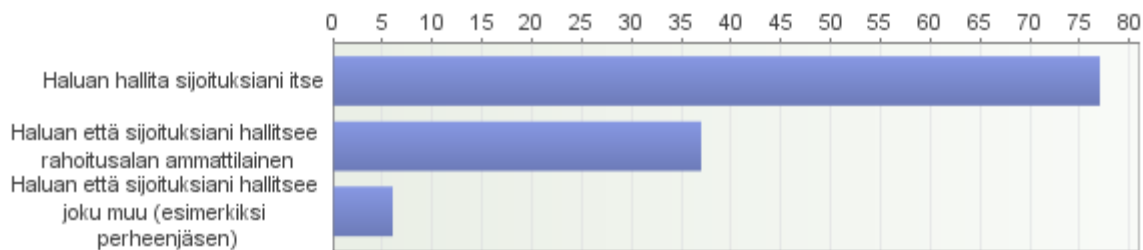
8. Valitse kaikki sijoitusmuodot joihin olet tällä hetkellä sijoittanut omaisuuttasi

Vastaajien määrä: 120



9. Sijoitusten hallinta

Vastaajien määrä: 120



10. Sijoittamisessa minulle on tärkeämpää

Vastaajien määrä: 120

	0	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Riskien minimoiminen	3	19	31	43	18	6	Tuottojen maksimoiminen	120	2,6

11. Sijoitan, koska

Vastaajien määrä: 120

	0	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
haluan omaisuuteni säilyttävän arvonsa	4	11	24	42	33	6	haluan rikastua	120	2,89

12. Haluan sijoittaa

Vastaajien määrä: 120

	0	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Lyhyellä aikavälillä (esimerkiksi lomamatkaa tai yksittäistä hankintaa varten)	2	4	9	34	48	23	Pitkällä aikavälillä (esimerkiksi asuntoa tai eläkettä varten)	120	3,59

13. Aseta seuraavat sijoituskohteet järjestykseen sen mukaan, mitä pitäisit mielekkäimpänä sijoituskohteena (1.) ja mihin et mielellään sijoittaisi (5.).

Vastaajien määrä: 120

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Talletus tai sijoitustili	27	37	19	27	10	120	2,63
Osakkeet	14	30	28	37	11	120	3,01
Rahastot	8	20	47	30	15	120	3,2
Asunto	42	23	23	15	17	120	2,52
Joku muu	29	10	3	11	67	120	3,64
Yhteensä	120	120	120	120	120	600	3

14. Kokemukseni sijoittamisesta ovat

Vastaajien määrä: 120

	0	1	2	3	4	5		Yhteensä	Keskiarvo
Todella negatiivisia	2	2	19	64	27	6	Todella positiivisia	120	3,08

15. Yhteystiedot

Vastaajien määrä: 107